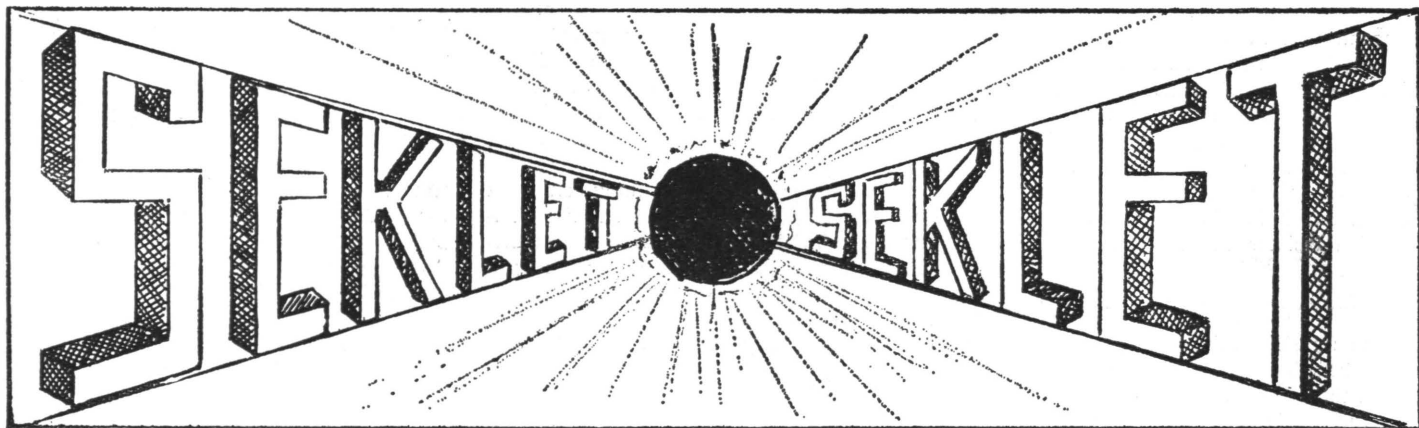

Nr 3 Årgång 18 1971

Lösnummer 2:50 inkl. moms.

Den vise lever än

Till hundraårsminnet av hans födelse

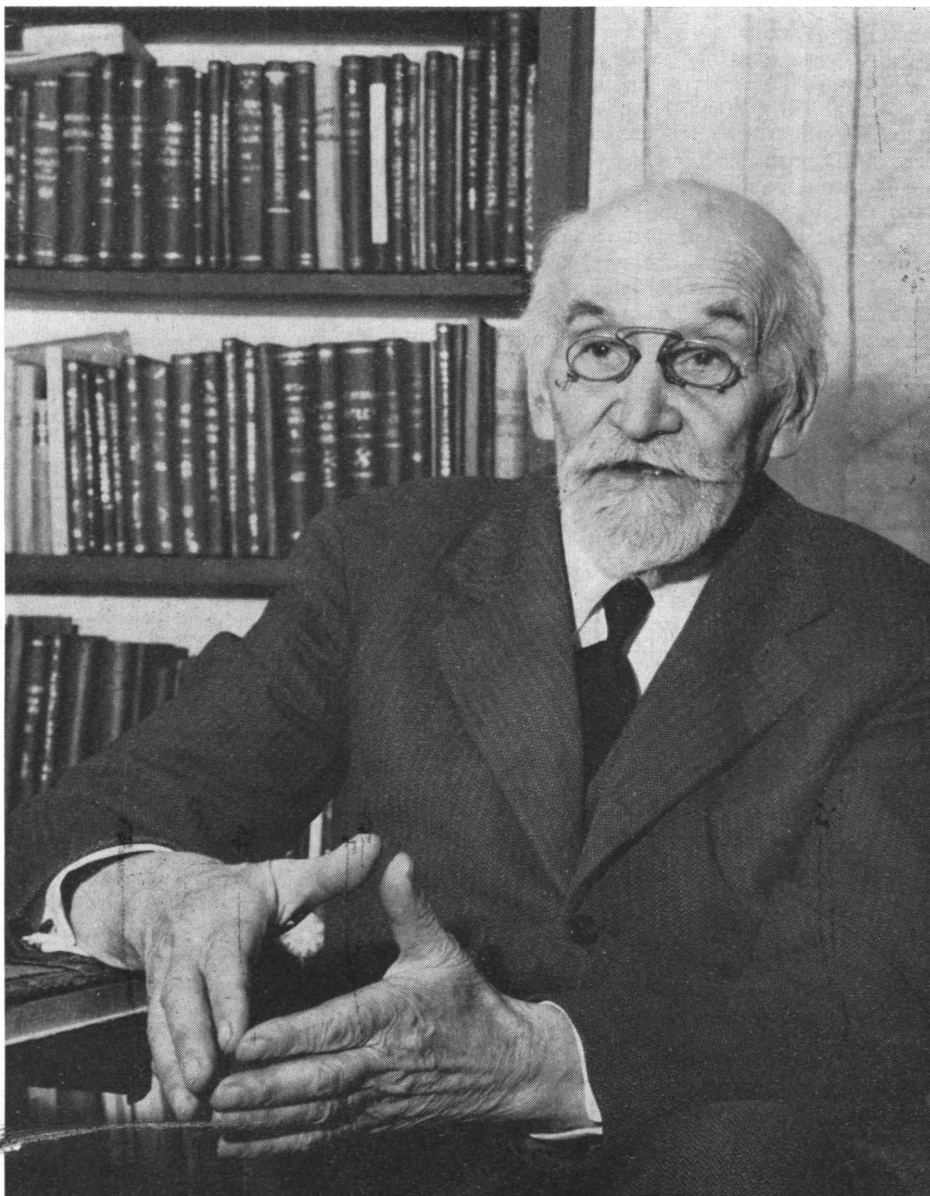
Då jag frågade redaktören för Tidsskrift för Hälsa om han ville skriva något om sina minnen av Viktor Vallberg, fick jag svaret:

— Det har jag redan skrivit. Du kan ta det jag hade inne i nr. 8. 1958.

Här är det, oavkortat:

Läkare som inte tror att det finns några andra läkekrafter än Astras, Pfizers och andra stora läkemedelskoncerners medel och inga folkliga undersökningsmetoder som är tillförlitliga, bör inte läsa följande. Artikeln blir ur deras synvinkel kättersk av upprörande format. När vi presenterar i sommar 87-årige kyrkoherde emeritus *Viktor Vallberg* måste vi nämligen ofrånkomligen konstatera att han inte bara är en fridens kyrkans man som dessutom har bedrivit en intensiv forskning i t. ex. antropologi, frenologi och — vaccination, utan att han vad gäller det sistnämnda också är en stridens man — och vad värre är: att han under sitt långa liv har tagit sig an sina församlingsbors inte bara själsliga utan också fysiska hälsa. Han är en ärkekvacksalvare, som har använt ögon diagnos och pendel när han har undersökt folk. Och dessutom har han ordinerat homeopatisk medicin.

Men tror man att de största sanningarna ännu inte är vetenskapligt klarlagda, att elektriciteten, radiovågorna och den radioaktiva strålningen bara är glimtvisa manifestationer av dolda kraftfält, kommer de kätterska punkterna i artikeln kanske att intressera och stimulera till eftertanke. Kyrkoherde Vallberg har levat med "dörren öppen" som han säger. Han tycker inte att den outredda strålning som kommer en pendel i hans hand att röra sig i vissa lagbundna banor är märkligare än den klarlagda kosmiska strålning som sakta färgar om våra blommor och skapar om våra liv genom mutationer. Han tycker inte heller att ögonens speglande av hela kroppens hälsa genom tecken i iris är mera överklig än den för blotta ögat osynligt lilla kromosomens

koncentration av inte bara en kommande individs irismönster utan av hela dess människotyp, det genom generationerna samlade arvsanlaget. Han har levat med dörren öppen, har gått sin egen väg alldeles oberoende av vad folk har sagt om det.

Den vägen har lett till en ovanlig utveckling i människokunskap¹ och den har lett till ovanliga insikter också i den immateriella världen.

Det som är obetydligt härnar man inte . .

När vi nu sitter mitt emot honom för att söka förmedla något av hans stora livserfarenhet till ledning och kanske till diskussion är det inte så lätt att veta var man ska hugga in. Vi börjar med den fysiska hälsan. Över det osynliga kraftspelet kring våra liv kommer vi så över på tron och livets innersta mening. Men vi finner om en stund att vi lika gärna kunde ha börjat med himlen och slutat vid jorden. Den logiska framställning av livets meningsfullhet han ger är nämligen som ett puzzle där varje bit är lika vital och en lika viktig bro mot fulländningen.

Det var 1909 som Vallberg som ung präst kom i kontakt med Saxon. Vallberg hade då skrivit sin första bok mot tvångsvaccineringen och den förmedlade kontakten. Helvegetarian blev Vallberg dock aldrig, men kött har under de senaste 50 åren bara förekommit enstaka gånger och då mera som en krydda. Vaccinationsfrågan blev något av en livsuppgift, säger han. Ingen levande svensk torde heller mera ingående ha studerat den. Till mellan 30 och 40 000 sidor uppskattar han den litteratur han har plöjt igenom. Denna forskning har övertygat honom om att skadorna av vaccinationen på lång sikt är mycket större än vad vaccinationsmotståndare i allmänhet tror, och han sätter införandet av den obligatoriska vaccinationen i samband med flera samtidigt uppdykande allvarliga störningar i folkhälsan. Under åren 1912—1925 gav han ut en månadstidning som hette *Vaccinationsgranskaren*. Dessutom har han gett ut 16—17 skrifter i frågan. Så sent som 1954 gav han ut skriften *Vaccination och virus* (Nordiska Samfundets förlag).

— Jag har fått ta mot mycket hån för mitt arbete mot vaccinationen, säger han. Men det som är obetydligt härnar man ju inte utan endast det som verkligen är farligt för vederbörandes prestige.

Han ser det i ÖGONEN . . .

Med *ögondiagnostiken* hade Vallberg redan tidigare kommit i kontakt, först som tvivlare, senare som en av dess stora förespråkare. Med den öppna dörrens ordning kom så än det ena och än det andra av mera ovanligt slag in i hans liv: pendeln, homeopatin, frenologin,² arbetet mot vivisektionen.

— Ja, varför skulle allt detta komma till mig, säger han. Det finns andra mera begåvade och lärda människor som skulle ha kunnat ta hand om det. Men de bättre människorna hade väl dörren stängd och ville inte ta emot det. Så måste man förstås våga något och offra något . . .

Vallberg tvivlade på *ögondiagnostiken*, men han blev övertygad om dess värde. Han tvivlade på homeopatin, därför att läkarna gjorde det. Men han blev övertygad även därvidlag. Vad kunde han göra annat än hjälpa sina medmänniskor. Det var när spanska sjukan gick, som hans homeopati

fick sitt elddop. Runtom i grannsocknarna dog många människor. Men ingen av de flera hundra i hans egen socken som hade fått homeopatisk medicin avled. Så blev jag en kvacksalvare fast jag själv inte ville det, säger han.

Man må ha vilken uppfattning som helst om metoderna — att de är ohjälpligt frånseglade av modernare metoder, att de tvärtom är långt före sin tid och därför inte ännu kan anammas med våra grova bedömningsinstrument eller att de är ren humbug. Spännande är det att lyssna på kyrkoherde Vallberg och humbug är han i varje fall inte själv. Han sysslar inte med naturläkekonst för att tjäna pengar — det vet var och en som har sökt honom.

— Är det kyrkoherdens erfarenhet att *ögondiagnosen* verkligen håller streck?

— Jag har undersökt tusentals människor och den är absolut säker! svarar han. Inte en gnutta tvivel. Men när folk har kommit att förneka en sak har de mycket svårt att ändra sig.

. . . PENDELN talar om resten

Hans andra hjälpmedel är *pendeln*, ett litet lod i en tunn tråd, som han bär i sin portmonnä. Han håller den över olika föremål och provar deras värde och lämplighet. Pendeln ömsom cirklar ömsom pendlar i olika riktningar. För guld slår den alltid i en viss vinkel mot armen, för silver en annan, den svarar ja och nej och ger många upplysningar genom sitt sätt att röra sig. Det låter otroligt för oss vanliga, skeptiska vardagsmänniskor, lika otroligt som en berättelse om televisionen skulle ha låtit om den hade dragits för Gustav Wasa.

Vallbergs förklaring av pendlandet är inte något om ockulta krafter. Det är frågan om strålning från det undersökta, en strålning som pendlaren kan ta emot och manifesteras genom pendeln precis som en rätt inställd radiomottagare kan ta emot ett visst program och manifesteras det genom högtalaren. Alla kan det inte. Förmågan hör till det mediumistiska. Men man kan beräkna att var tredje människa kan, säger han. På utslagets trovärdighet är han lika säker som på *ögondiagnostiken*. Han har mer än 50 års erfarenhet.

När han en gång var hemma hos Are Waerland ville denne pröva honom. Man kom överens om att Waerland skulle täcka ett kopparföremål och ett silverföremål med en duk, varpå pendeln skulle få tala om vad som var vad. Men pendeln slog inte som Vallberg hade väntat och han fick lov att medge att det här blev nog misslyckat. Pendeln slår silver för båda sakerna, sade han. När han tog bort duken fann han emellertid att Waerland hade lagt dit två silversaker och inget av koppar för att pröva honom riktigt.

— Skriv en artikel om pendeln och berätta om era experiment med den, ber vi.

— Gärna, svarar han på sitt alltid lika vänliga sätt. Men törs ni verkligen ta in en sån?

Han är van att möta förutfattade meningar och gör sig inga illusioner.

Vad är sanning om sockerpillren?

Den *homeopatiska principen* handlar också om strålning. Ett av de främsta motargumenten vad gäller den är att "utspädningen" (potenseringen) är så stor att det inte

kan finnas en enda atom av ämnet i de sockerpiller som ska vara bärare av det högst potenserade (mest utspädda). Men Vallbergs livslånga erfarenhet har grundat en trygg tilltro till värdet i denna medicin. Redan under hans första mot homeopatin skeptiska tid fick han med pendeln hjälp klart för sig att även den högpotenserade homeopatiska medicinen innehöll något, även om detta var omöjligt att få fram vid en analys. En pendel i hans hand slog lika för massiv metall som för samma metall i homeopatisk högpotens.

Ifråga om kroppens hälsa är kyrkoherde Vallberg ett föredöme. Frukt och bär håller han som våra värdefullaste livsmedel. Särskilt de ofta förgätna blåbären prisar han. Av de gröna växterna är det nässlan som överglänser alla andra.

— Den är ett verkligt "förbättringsmedel" säger han. Vad gäller kosten är Waerlands idéer det riktiga. Han är den främste och har ställt upp de bästa principerna. Sen gäller det att tillämpa dem individuellt för att nå bästa möjliga resultat. Det beror på hälsan förut, på magens och tarmarnas funktion . . .

Det ringer ibland och knackar på dörren ibland och vårt samtal om den ungdomlige 87-åringens eget hälsoprogram bryts sönder. Men det är inte heller något väsentligt för honom, bara ett naturligt medel. I ett hörn ligger skruvtingar och bokbinderiartiklar. Han binder sina böcker själv i prydliga, röda band. På bordet ligger en packe av månadstidningen *Seklet*. Det är en liten kulturtidning med tungvikt på Vallbergs specialintressen, i vilken Vallberg själv skriver det mesta (Litteraturförlaget). Här är ett rum där det studeras och arbetas.

— Vi skulle inte ha storstäder utan kolonistäder, säger han när han på nytt med rasika steg kommer innanför dörren. Nu hörs det att han går in på ett hjärteområde. Kolonistäder, där var och en kunde sitta — inte under sitt fikonsträd — men under sina päron- och äppelträd och sina bärbuskar. Att städerna är helt onaturliga visar historien. Så snart det har blivit storstatsvälde så har kulturen gått under. Det finns inget hopp för vår tids mänsklighet som den nu lever och med tanke på vad den utsätts för. Och de som styr land och rike gör det som om de inte förstod att det kommer en morgondag. Det allra senaste är att vi ska så skog på åkrarna därför att vi nu får ett överskott på dem. De räknar inte med att när skogen om 20—30 år har växt upp är vi också en miljon fler än nu i Sverige — och behöver jorden igen. De räknar inte med att oljan kan ta slut eller att den kan bli avstängd så att vi måste ha en mägd hästar igen. Om tio år och ännu mer om 20 år får de f. ö. inte mycket ur jorden. Då är jorden utsugen och förstörd genom kemiska medel. Detta måste våra agronomer och professorer inse. Men de vill inte erkänna det. Återfödelsetanken är en realitet för Vallberg. Vi har haft en förutillvaro, det är hans tro, och slipas vidare i detta och kommande liv. Därför är vi inte i någon fullkomlig värld utan satta i svåra förhållanden, där det gäller att efter vars och ens förmåga göra det bästa möjliga av det dåliga som är.

— Vad kan vi göra för att gå åt rätt håll?

— Det är att gå kristendomens väg. Att jag tror på kristendomens väg beror på att

jag i Jesu person och Jesu ord finner det högsta, det klaraste, det fullkomliga. Det är fullkomligheten vi söker. Mindre än fullkomligheten får vi aldrig sätta som mål. Men vi hinner aldrig dit. Ju mer vi söker efter fullkomligheten, ju längre tycker vi att vi är därifrån. Det är en synvilla förstås. Om vi är ovana att gå mot ett fjäll så tycker vi att det inte alls är så långt dit. Men har vi gått en halvmil så tycker vi kanske att vi är mycket längre ifrån än när vi började... Fullkomligheten måste ligga utom denna värld. Om vi redan här skulle kunna vara fullkomliga i vår kropp så skulle vi inte heller äta något av djurdelar. Det är en utvecklingsfråga. Livet är inte heller som en rulltrappa som bara går uppåt. Det är höjder och dalar. Men vi får som sagt göra det bästa möjliga. Vi får t. ex. inte supa och röka. Det nedsätter både själskrafter och ideal. Vi får också akta oss för stora fester med mat och dryck. De dödar människans bättre väsen. Jesu sanningens ord måste växa in i vår själ. De är *försakens, osjälviskhetens och kärlekens ord*...

Utflykt medan kroppen är hemma

Vi talar om andra religioner, och Vallberg öser frikostigt av sitt rika vetande på detta sitt specialområde. Från buddismen är steget kort över till de själsliga manifestationer som i Tibet har fått en så stor roll men som också förekommer mitt ibland oss i Västerlandet. Vallberg är väl hemmastadd även härvidlag. Han har själv vid några tillfällen förflyttat sin själ ut ur kroppen. Någon avgörande betydelse för den själsliga utvecklingen tillmåter han inte en sådan förmåga. Det kan dock ha en betydelse att man ser att kropp och själ inte är mer bundna än att själen kan gå ut ur kroppen och komma tillbaka igen.

— Hur är det med auran? (människans egen strålkran³). Är det ett faktum att den finns och kan ses av vissa människor?

— Mediala personer ser den mycket starkt och klart. Jag ser den själv till en viss grad men inte så tydligt som de.

— Tror kyrkoherden att utvecklingen kommer att bli att vi behärskar dessa krafter på jorden i allt större utsträckning?

Det är en svår fråga. För tillfället går vi bakåt. Sen är det också en fråga hur man ska värdera dessa gåvor. Det är inte sagt att de människor, som får dem, är de högst utvecklade andarna. Det tycks istället vara naturgåvor. Egentligen tillhör sådana gåvor det som ligger fördolt hos oss tills vi kommer i vår andra tillvaro.

— Glädjen som sådan är väl inget ont i sig själv? Den behöver vi väl inte köra bort?

— Nej glädjen hör till människans natur. Det finns visserligen riktningar som vill döda glädjen, buddismen t. ex., och det finns kristna riktningar som anser det vara ett särskilt uttryck för gudfruktighet att gå och se sorgen ut. Fariséerna strödde aska i håret och sotade ner sig och såg bedrövliga ut när de skulle fasta. Men Jesus förkastade alltihop det där. "När du fastar ska du smörja ditt huvud och se ut som om du ginge rent av till en bröllopsfest", säger han. Glädjen är ingen broms på vår rätta utveckling — såvida det inte är en självisk glädje, en skadeglädje.

— Har kyrkoherden något råd till oss vardagsmänniskor för att vi ska kunna komma ifrån jäktet och det oväsentliga — det väljer ju över oss.

Sett, hört och tänkt från Utsiktstornet

Mina 40 år på krigsstigen med Viktor Vallberg

Den första gången jag sammanträffade med Viktor Vallberg var en försommar¹ dag 1931. En känsla av ett möte, överenskommet och ordnat långt tidigare uppstod genast hos mig, och jag tror att Vallberg kände det likadant. Det uppstod inte en livslång vänskap — den fanns där redan långt, långt tidigare. Vi möttes som ett par vänner som bara skilts för en stund sedan. Han kom in på tryckeriet där jag fortfarande var anställd, fastän jag nyligen hade övertagit Litteraturförlaget och han undrade om jag ville ge ut en konstig, liten bok som han nyss skrivit. Han tog fram ett guldur, som han hade fastsatt i en guldkedja och började demonstrera med. Boken som han ville att jag skulle ge ut var ett manus med titeln *Mystik och realism*. Tryckt blev det ett 48-sidigt arbete.

Det var början till striden mot all vränghet och oviljan att förstå, som vi tillsammans måste kämpa emot under alla de kommande åren. Det blev trista år, men roligt har det varit (Antinomi). — Och mycket berikande.

Sedan har den ena boken följt på den andra, alltefter som pengar och krediter räckt till.

Inte långt efter följde *Intelligensmätningar och tidspejlingar*. Här gavs en djupare inblick i pendelns mystik. 1942 kom första delen av *Människokunskap*, tre år senare följde av en andra del. Om den boken yttrade kyrkoherde Granberg, att den innehöll ett helt universitet.

Vi ska titta på det universitet lite grann, eftersom det speglar något av den rika och gedigna kunskap som var hans.

Boken börjar med en rätt ingående beskrivning av en del författares system för bestämning av en människas karaktär och möjligheter efter kroppsformen. Det kallas morfologi. Att han i det sammanhanget skulle ta upp till studium *huvudets form* var helt naturligt. För Vallberg var frenologien ett stort intresse. Själv var han en mycket kunnig frenolog. Därför måste hans kamp kännas så mycket bittrare, då han inte mötte någon som helst förståelse hos fler än ett fåtal, ty han insåg klart vilket värde det skul-

— Tro på att det finns ett värde i livet och i oss själva. Tänk på att vi inte måste göra allt själva utan att vi kan lita på Guds vägar. Ha aldrig bråttom. Själv har jag aldrig bråttom. Det kan man vänja sig till. Man ska lita på att det som kan ske också sker, om vi bara lugnt gör vårt bästa. Den som arbetar med lugn hinner också mer än den som arbetar med brådska. *Brådska lönar sig aldrig*. På latin heter det *festina lente* — skynda långsamt. Skulle jag säga ett ledande visdomsord? Då väljer jag *Festina lente!*

*

Tror ni att vi har samtalat med en världsförnämnd filosof? Då har framställningen givit en skev bild av kyrkoherde Vallberg. Han är så vaken och så mitt uppe i vårt sju-

le ha för alla dem som har med människor och människobedömning att göra, att snabbt kunna avgöra vilken typ de har framför sig. Den avdelningen är rikt illustrerad.

Vallberg var mycket angelägen om att denna kunskap inte skulle glömmas, därför skrev han ofta i SEKLET om frenologien och dessutom en liten bok.

Pendeln

Själv var V. mycket duktig på detta område, som tidigare mött mycket hån och ligkiltighet. Därför var han väl skickad att uttala sig om värdet av denna metod för analys. Jag har också använt pendeln mycket och litar på dess utslag. I *Människokunskap* har V. ägnat en hel del utrymme åt det här problemet.

Ögondiagnosen

Om Vallberg en gång kom underfund med att det kunde ligga en sanning och ett värde i något som han mötte var han färdig att pröva det. Och det gjorde han grundligt och blev övertygad — eller tvivlare. Betr. Irisdiagnosen kom han snart till klarhet om värdet av denna metod att diagnostisera sjukdomar och kunde även ofta säga orsaken. Jag hörde det många gånger, hörde det också av dem som han undersökt. Även här är något av värde att lära. Felet är bara, att det är alldeles för lätt. Man behöver ju inga imponerande apparater, ingenting som visar hur märkvärdig man själv är. Därför faller inte gärna några läkare för frestelsen att undersöka och lära. Man får lära en hel del om ämnet i den här boken.

Människans hand

Kunskapen att i människans hand avläsa hennes öde var inte främmande för V. Han studerade ämnet, drog sina slutsatser och inlemmade kunskapen härom i sitt system för att uppfatta *helheten* i människans väsen. Det var ju fråga om människokunskap. Ingenting som kunde bidra till fördjupande av denna lämnades utanför. I boken har han ägnat ämnet en del sidor; i andra delen.

dande liv som någon kan vara. Han skyn-dar lagom och hinner mycket. Han recite-rar dikter av Rydberg, Fröding och andra för att belysa sin framställning. Till sist går han över till att diskutera Harry Martinsons diktsamling *Aniara*. När jag går hem får jag till läns en snyggt bunden, maskinskriven bok kallad "Rapsodi kring Aniara samman-ställd av V. Vallberg".

¹ *Människokunskap* är också titeln på hans största verk — han har skrivit ett 50-tal böcker.

² Läran om hur själsanlagen uttrycks genom huvudets form.

³ Enligt litteraturen om auran kan man av dess färg och intensitet avläsa både själslig och kroppslig hälsa.

Eskil Svensson

TAKT

Lakejerna gävo mig skrapa
och skänkte mig stolt sitt förakt,
emedan jag ej kunde skapa
mig om till en svansande apa,
dresserad av dem som ha makt,
till konsten att bocka med takt.

Ty sälja sin frihet för slantar
och gula galoners prakt
och tacka sig mjuka som vantar
för guldets, som rockarne kantar,
och oket på nackarne lagt,
det kalla lakejer för takt.

Gustaf Fröding

(Ur GUITARR OCH
DRAGHARMONIKA)

Det skulle dra ett utrymme som jag inte förfogar över, om jag ens skulle försöka att återge och fälla ett omdöme om detta verkliga standardverks innehåll och allt vad det kan ge. Vad jag ville försöka, då jag påbörjade arbetet med denna artikel var att åtminstone ge en glimt av en väns och lärares enorma kunskapsvärld. Ty det var en värld och dess innehåll denne personlighet omspände. Han var verkligen en *personlighet*. Sådana har vi inte många på detta klot. Han kunde också nyttja sitt kunnande, dels till att vara en hjälpare och dels gav det honom en fördjupad världsbild som han i rikt mått gav oss del av, vi som hade förmånen att under så många år, som jag, få vara i hans närhet.

Boken *Människokunskap* är utgiven i två delar på Litteraturförlaget. Den omfattar över 800 sid. och kostar i dag 20:—.

Som framgår av tidigare art. i SEKLET hade Vallberg ett levande intresse för kost- och hälsofrågor. Då ju vår hälsa grundas på åkern var det en naturlig sak att V. skulle intressera sig för jorden och dess behandling. Men det ämnet har ju äntligen tagits upp av andra. Där likasom på en del andra områden kan han nu från sin himmel. blicka ner och se våra försök — och glädjas över att inte allt han sysslat med varit förgäves. Den dagen lär komma då resultatet av hans strävan kommer att visas på många håll. — Människorna till glädje — och en lyckligare värld.

Universalgeniet och själasörjaren

Bilden av Viktor Vallberg bleve minst sagt låghalt om jag skulle gå förbi honom som präst och själasörjare. Hans rika kunskap inplanterad i hans uppfattning av sin uppdragsgivare, Kristus, gjorde att han kom att förkunna en fördjupad kristendom. Hans uppfattning var, att det evangelierna förkunnade är *sanning*, sanning i sig själv och sanningen om Kristus. De som läser detta har, hoppas jag, följt O. A:s serie om "Vallberg och Materialismen" och där fått och får en uppfattning om V:s kristna tro. Denna färgade också helt hans person.

Beskrivningen skulle inte heller vara något så när fullständig om jag inte också nämnde *djurvännan* V. V. Han kämpade en hård kamp mot det vetenskapliga djurplågeriet.

Hos en person som V. V. måste det ju också finnas ett konstant intresse. Det väntar man sig. Det fanns också. Sinnet för musik fanns där, även om han själv inte utövade denna konst. Hans barn och barnbarn har utövat den så mycket mer.

Däremot var *målning* en stark sida hos honom och även poesin. Många vackra målningar finns utplacerade hos vännerna och diktsamlingen "I storm och stiltje" utgavs 1961 och är slut.

Han föddes i Helgarö socken i Södermanland den 23 aug. 1871. Efter studentexamen vid Strängnäs gymnasium 1892 studerade han vid Uppsala universitet 1892—97, varunder han avlade teol., fil., dimmisions- och prästexamen. Han prästvigdes av biskop von Scheele i Visby domkyrka 1898, stifts- och domkyrkoadjunkt, konsistorieamanuens m. m. i Visby stift 1898, kontraktsadjunkt och resepräst i Södra Lappmarkens kontrakt i Luleå stift 1900, kapellpredikant och lärare m. m. i Risbäckes församling i Luleå

stift 1905 samt slutligen kyrkoherde i Indals socken i Härnösands stift 1916—1941.

Vännen Vallberg kom en dag och hade som vanligt en bunt manus. för SEKLET, alla förvarade i ett brunt kuvert. Han tog fram ett mindre kuvert, överlämnade det särskilt och sade:

— Det här kan du ta vara på och publicera då du finner det vara lämpligt. Det var ett kuvert med påskriften "Mitt testamente". Med hänsyn till den mängd manus. som fanns kvar opublicerade då hans ande lämnade denna form av tillvaro har jag inte funnit anledning återge det tidigare. Ny, tycker jag, kan det vara lämpligt. Och med detta får Vallberg ordet som avslutning.

Mitt testamente

När man skriver sitt testamente, så kommer man även själv mot sin vilja på visst sätt i förgrunden, men det är ju icke en själv utan de ägodelar, som man förmedlar, som det gäller. Jag har varit en samlare, jag har samlat på vetande och forskning, förnämligast på områden, som vetenskapen i nutidens högsäte kastat bort, så att dess högmän kunde ge mig titeln "lumpsamlare"; men det vill jag säga, att en stor del av deras lump som de högt värderat, har jag å min sida kastat bort såsom alltför smutsig.

Jag häpnade en gång, då Fröding utan att det minsta känna till mig yttrade: "Ni vill omgiva Er med mycket böcker, läsa, forska och genomtränga alla möjliga frågor." Det där ordet "genomtränga" var det märkvärdigaste. Det betyder ju att man vill utforska vad som verkligen kan vara *sanning*. Där emot behöver det ej betyda att man lär sig alla småsaker eller vad alla professorer sagt om en sak. Vad jag funnit under detta sanningssökande har jag velat meddela och testamentera åt andra.

Ett område är *frenologien*. Jag har ej varit

yrkesfrenolog, men jag har gett akt på tusentals människor och jag har genomgått tusentals sidor litteratur, "genomforskat" området under nära nog 40 år och skrivit tillräckligt mycket för att både bevisa dess sanning och för att det skall räcka till grundligare studium. Jag delar ut vetandet till alla som vill lära sanningen på detta område.

Mitt sanningssökande har också sträckt sig till området för *pendel* och *slagruta*. Brunssökare lärde jag mig känna redan i min ungdom. Sedan många tiotals år känner jag således till sanningen på det området. Vid mera mogen ålder kom jag att närmare studera saken, dels genom tusentals experiment, dels genom läsandet av betydligt mer än 20 böcker. Jag har även själv skrivit rätt mycket om saken och bevisat riktigheten (den animala magnetismen o. s. v.).

Man kan, som sagt, genomtränga ett ämne utan att därför ha läst all litteratur, som hör dit, eller lära sig alla detaljer. Det är bara ett ämne, som jag genomforskat så långt, att jag kan säga att jag fullt behärskar det även i detaljer och i dess väsentligaste världslitteratur. Detta är *koppvaccinationen*. Genom studiet av detta ämne, vilket började redan för i det närmaste 60 år sedan, har jag förts in i undersökningen av flera grenar av nutidens vetenskap och även av dess politik. Någon politiker har jag aldrig varit och jag är glad att jag fått så mycken klarhet över denna världens förhållanden, att jag aldrig skulle kunna bli något annat än *antipolitiker*. Om vaccinationen har jag skrivit 16 skrifter och många tidningsartiklar. Jag har aldrig mött denna världens lögnväsande och tyranni i grövre och hänsynslösare form än där. Jag överlämnar sanningen om vaccinationen till eftervärlden, då samtiden inte ännu tycks ha erfart nog av bluffen, tyranniet och farorna. Ett släkte, som icke blott fördrager dem utan donerar och utdebiterar millioner på millioner till *vivisektorska experiment*, det måste

Viktor Vallberg och materialismen

VI

Vallbergs kamp mot en materialistisk kristendom (forts.)

Vallberg ser en klar utvecklingslinje från den gammaltestamentliga teokratien med dess krav på ovillkorlig, okritisk underkastelse och religiösa fanatism, offerväsende och dogmatism, *över* den katolska inkvisitionen med dess utrensningar av alla som ej hade den rätta tron fram till marxismen med dess nya teokratiska tanke, där den nye guden är den materialistiska "vetenskapen" som också kräver utrensning av alla som ej kan anpassa sig. Kyrkorna har ej förstått att i tid frigöra sig från det gammaltestamentliga farliga arvet av offerväsende, teokrati och bokstavslagar, vilket inom sig dolde Antikrist. Man har talat t. ex. om Kristi offerdöd för att betala världens synd. Detta är en felaktig inställning säger Vallberg, en rest från den gammaltestamentliga offerreligionen. Kristi död har istället att göra med den väldiga strid mellan andemakter som var nödvändig för att befria den fallna anden män-

niskan från fångenskapen hos ondskans andemakter som härska i denna värld.

"Så har vi då funnit vad offret innebär. Vi vända oss bort från den gammaltestamentliga lagandan och fullbordandet av GT:s djuroffer. Här är inget fullbordande av utan tvärtom bortskaffande av dessa och även den tanke som låg bakom djuroffren, tanken att "en annan straffas och fördömes i mitt ställe" — att tänka sig syndernas förlåtelse som en köpslagan mellan Gud och människan, där Gud fordrar blod som betalning och att vårt syndiga blod ej duger utan att det måste vara heligt blod, det erinrar om tempeloffer, skäkting och graal hos hedningar och judar. Det är okristliga tankar.⁶⁾

Vallberg finner oroväckande tecken på materialistisk infiltration också inom de kret-

sar som kallar sig religiösa. Att den skulle finnas inom de ateistiska och andeförnekande grupperna av människor vore i och för sig logiskt.

"Men den är djupt rotad även inom religiösa kretsar och religiöst tänkande, nämligen om vi fatta materialismen i mera vidsträckt bemärkelse. I denna bemärkelse kunna vi definiera materialismen sålunda:

materialismen är att tänka och leva inomvärldsligt

Man kan mycket väl innesluta religiösa riktningar t. o. m. av kristen bekännelse inom skrankorna av det materialistiska tänkandet därigenom att stor vikt lägges vid specialläror, yttre former, inomvärldslig församlingsgemenskap, vanetänkande och slentrianmässiga handlingar, gärningsläror och yttre verksamhet, masspsykos, begränsningar till kroppsligt känsloliv o. s. v. Under allt detta kan det finnas en stor oandlighet, bortkommenhet från sambandet med det tillkommande livet och allt övervärldsligt. Och likväl äro just dessa sista moment på det innerligaste förenade med varje sann omvändelse. Försvinna dessa så dör profetians ande, evangelii "därskap" blir utbytt mot förnumstighet och skenbar vetenskaplighet, som t. o. m. kan förneka människans personliga självständighet, andevärldens verklighet samt varje yttring av densamma. Allt utomvärldsligt kan sålunda undanträngas med undantag av några vedertagna religiösa talesätt. Allt värderas efter den i olika fall passande stämpeln, alltifrån församlings och sekstämpel till vetenskapligt namn."⁷⁾

ha en dödlig smitta i själsdjupet. Nordiska Samfundet och tidningen "Tänk" äro ropan- de röster i detta vetenskapens torra ökenland.

Delvis i samband med vaccinationen kom jag att undersöka andra områden såsom *ögondiagnos och homeopati*. Och genom omständigheterna blev jag *kvacksalvare*, en titel som jag förut har tillägnat mig själv, men som efter år 1960 är en av medicinalstyrelsen, riksdag och regering fastställd titel och som alla ärliga kvacksalvare ha att räkna sig till godo. Med 45 års erfarenheter som kvacksalvare har jag tillräckligt genomforskat dessa områden för att kunna rekommendera homeopatien såsom den förnämsta medicinska metoden, avgjort överlägsen den som sitter i högsätet. Vore den inte en överlägsen konkurrent till den offentliga metoden, så skulle den inte ha så gott som avstängts genom lagstiftning. Det är endast sanningar som behandlas på det viset.

Det teologiska området skulle väl ändå vara mitt egentliga. Där har jag studerat ungefär vad präster mest, litet mer än somliga, litet och även mycket mindre än andra, men troligen mera självständigt än åtminstone de flesta. Jag har även där enligt min natur sökt att "genomtränga" inte bara teorier utan själva väsendet i dess djupa evighetsproblem och dess historiska vägar. Så har jag levat kristendom sen barndomen i storm och stiltje. Vad jag där vill betona är, att jag uppvisat det Gamla Testamentets två motsatta religionsvägar, som fortsatt och utvecklat sig genom tiderna efter kristendomens framträdande och utgöra de båda världs- och utomvärldsklyftorna; Kristus och Antikrist. Den som kan fatta det, han fattar det! Då kanske man kan förstå något av de två sista århundradenas historia och in i vilken återvändsgränd den förblindade "kristenheten" nu har kommit.

I billiga skrifter, som jag delvis bekostat

själv, har jag utdelat de sanningar jag funnit. De flesta skrifter äro utgångna, men de sista 20 årens finns ännu på Litteraturförlaget. I dessa finnas även andra punkter än de nämnda, men jag har ej ansett mig böra skriva om saker, där andra skrivit i massor och även bättre än jag kan. En diskussionsbok har jag skrivit "Kan människosläktet fortleva" och en motsvarande har jag över- satt. Dessa hör till de sista väckelseropen och omspänna nästan alla nutidens livsfrågor.

Sommaren 1960

Viktor Vallberg

Kyrkoh. emer. f. 23/8 1871

Och — allra sist — en självbiografi:

TAL TILL MITT EGET "DU"

Du är en einhärier
i strid från morgon till kvällen
med fridsförkunnelse
och odlarglädje,
alltid döende
och alltid levande,
förtrampad
höjd över mängden:
en fotsoldat mot ryttare
du smidde ditt spjut
vid rödglödgad ässja
het av sanningens kol —
ett smedsarv
från valloner,
ett stridsarv
från krigare,
ett jordarv
från röjare och plöjare.
ett smärtoarv,
ett kärleksarv
för alla.

Ur "I Storm och Stiltje"

Harry Blom

Allt detta är värdelöst, säger Vallberg. Vår tid är en människoförgudningens och en den falska vetenskapens tid. Det gudomliga förnuftet anses som därskap av dagens materialistiska människa och som därskap anser hon också "de utomordentliga nådegåvor- na" — dessa parapsykiska fenomen, som även om de i sig själva kanske har föga av andligt värde, dock måste erkännas. Ty om man tror på en personlig andevärld så bör man ju inte samtidigt förneka dess möjlighet att ge sig tillkänna.

Förnuftet är människans högsta gåva, men det får ej anses vara det högsta i tillvaron och förneka allt som ej ryms inom dess trånga gränser. Vallberg citerar här Immanuel Kant, en man som ansetts ha haft det mest kritiska förnuftet genom tiderna:

"Visserligen är det en stor himmelens gåva att vara utrustad med ett gott allmänförstånd, men att åberopa det som ett orakel och att ställa det i tjänst hos okunnigheten, är en metod, som tillgripits av de tommaste pratmakarna och så länge man har

ett uns av självkritik bör man akta sig för att tillgripa denna nödhjäl, som i själva verket inte är något annat än en vädjan till massans dom, en hänvändelse, över vilken filosofen rodnar, men som förer populärfriaren till triumfer och trotsigt självmedvetande.”⁸⁾

Något som Vallberg ofta återkommer till, och ser som ett bevis på ”kristen materialism” är just oviljan, eller rädslan, för att erkänna parapsykiska fakta. Trots att Nya Testamentet är fullt av berättelser om dessa, den andra världens manifestationer, gömmer sig både präster och lekmän bakom en falsk vetenskaps skyddande vägg så snart det blir fråga om parapsykiska ting.

”De s. k. ”undren” i NT äro så naturligt, okonstlat beskrivna, att inga överkliga ”legender” eller dikter beskrives på sådant sätt. Ingen överger allt annat för att med insats av liv och allt förkunna något så högt, ädelt, kärleksfullt som berättelserna i NT ange utan att själv äga inlevelse i dessa sanningar genom personliga erfarenheter.”⁹⁾

Då det gäller de ockulta företeelserna så är det visserligen sant, säger Vallberg, att man ej skall söka kontakt med dem i tron att man därigenom skall komma till någon slags högre kunskap eller religiös erfarenhet och givetvis skall man ej heller ägna sig åt svart magi eller trolldom, d. v. s. sträva att genom parapsykiska krafter söka skada någon annan. Men detta är *en* sak. En helt annan är att använda de psykiska krafterna i det godas tjänst. Att, som det ofta nu görs på religiös grund, visa rationalistiskt förakt för de ockulta fenomenen eller helt förneka deras verklighet är att förhäva sig gentemot något som har verklighet och rätt beaktat och använt kan ha stort värde. Hela Gamla Testamentet är fullt av okkultism och grundat på röster hörda i trans eller inspiration. Men

”också i NT finns mycket av okkultism och mystik, (klarsyn, botande av sjuka, förutsägelse, tungomålstalande, välsignelse och förbön, sakramenten). Den kristna kyrkan, i synnerhet den katolska, är uppfylld av okkultism och mystik. Invigningar och ceremonier ha mycket större betydelse än de okunniga tro... ”¹⁰⁾

I flera av sina böcker har Vallberg ingående beskrivit en rad olika ockulta — parapsykiska fenomen. Han berättar också om egna upplevelser inom detta område. Alltså talar han av egen erfarenhet då han framhåller dessa fenomenens verklighet och har också flera gånger haft nytta av dessa upplevelser. Åter och åter kommer han tillbaka till det obegripliga att kristna — eller religiösa människor överhuvudtaget — så ofta ej vill höra talas om att det finns en andevärld. Han angriper också skarpt den teologi som vill utplåna det övervärldsliga i kristendomen:

”... de som vilja göra teologin till en inomvärldslig vetenskap (är) mycket angelägna om att borttaga egenska-

pen av förutsägelse från de bibliska profetiorna, icke blott Uppenbarelseboken utan t. o. m. Jesu förutsägelser om Jerusalems och judafolkets öden samt världsstormarna vid denna tidsålders slut. En inomvärldslig, inomtidlig teologi — vad har den att giva världen! En värld utan gudomlig plan, en värld utan gudomlig uppenbarelse, vad är den annat än ett kaos i mörker!”¹¹⁾

Hans syn på de parapsykiska företeelserna är nykter och sunt kritisk. Hans inställning är i korthet den att dessa företeelser är omvittnade sedan forntiden i sådan överväldigande omfattning, och i sådana sammanhang att det är omöjligt att betvivla deras verklighet. Men det krävs mycket av forskning ännu för att klargöra var gränsen går mellan t. ex. fenomen som är utslag av människans egna omedvetna krafter och direkta ingrepp från andevärlden. Han är också avvisande mot sådana riktningar som vill göra religion av t. ex. spiritualismen. Dessa är ofta endast förklädd materialism upplyftad på det astrala planet.¹²⁾

Det borde ej vara något märkvärdigt för kristna människor att erkänna att döda människor lever i en annan tillvaro och därifrån kan ta kontakt med oss. Exempel på detta är ej svårt att finna i t. ex. NT. För flera av de forntida religionerna var detta självklart. Men för modern teologi tycks det vara farliga ting som skall förnekas eller bortförklaras. Egentligen har föreställningarna på kristet och teologiskt håll om de dödas tillvaro länge varit dunkel, menar Vallberg och han kritiserade ofta kyrkans begravningsformulär med dess ”Av jord är du kommen — jord skall du åter varda”. Till denna formulär hör en föreställning om att den döde sover medan kroppen vilar på kyrkogården men på yttersta dagen skall kropp och själ uppväckas och återförenas. I detta ser Vallberg materialistiska idéer. Människan är ett slags besjälad materia, men hon kan dock ej tänkas existera annat än i materiell form. Men detta är inga nytestamentliga föreställningar och de har inget stöd i skriften. Det ställe (Joh. V:28—29) som skulle kunna vara ett sådant stöd är ej äkta utan inskjutet senare.

”av någon f. d. farisé och sedan infört av en efterföljande avskrivare. Att teologer och menige man under snart ett par tusen år ha kunnat läsa detta kapitel och inte upptäckt saken är förvisso ett tecken på i vilket so- vande tillstånd de troende själarna i många områden varit. Vi måste läsa två verser som föregå de anförda och en som kommer efter. Då blir följande klart: den 27 och den 29 versen höra direkt samman, 28 och 29 hör inte dit”...

”Den där nya läran om människans fullständiga död vid kroppens död är fullständigt oevangelisk och likväl påstår dess anhängare att det är Nya Testamentets lära. Hur läsa dessa?...”

Vallberg visar i fortsättningen att Jesus har avvisat den fareseiska tron och därmed också ”uppståndelse-teologin”. Ingen teologisk sofistik kan göra dessa fakta om intet.¹³⁾

För Vallberg hänger hela denna fråga om livet efter döden samman med hans syn på människan och NT:s utsagor i förening med mänsklig erfarenhet sedan grå forntid. Människan är en ande, som lever oberoende av kroppens förintelse. Hon hör till en annan dimension än de materiella tingens värld fastän hon tvingas uppehålla sig i denna under en eller flera perioder för att skolas och utvecklas. Då kroppen dör går anden till en annan tillvaro som svarar mot dess inre tillstånd. I ett mellantillstånd kan anden meddela sig med de ännu i denna värld levande. Sådana meddelanden kan vi få omedvetet. Liksom våra inre organ arbeta på ett för oss ofta omedvetet sätt

”så leva vi omedvetet alltid ett liv i samband med etervärlden, såväl med dess opersonliga krafter som med dess personliga liv. Detta är kristen tro. Att förneka det är snarast materialistisk världsåskådning om också stundom med kristna fraser. Nya Testamentets åskådning är att vi leva mitt i en andevärld, själva andar.”¹⁴⁾

O. A.

- 1) Vallberg, V.: Det nya testamentets sanning, 1966. sid. 5 ff.
- 2) Vallberg, V.: Bibeln, Gamla och Nya Testamentet, bibelkritiken och andra religioner (stencilerad skrift).
- 3) Vallberg, V.: Det Nya Testamentets a.a. sid. 6.
- 4) Vallberg, V.: Bibeln, Gamla och Nyt Test. a.a.
- 5) Vallberg, V.: Det Nya Testamentet a.a. sid. 31 ff. (1958).
- 6) Vallberg, V.: Materialismens övervinnande, 1945, sid. 40.
- 7) ibid. sid. 41.
- 8) Vallberg, V.: Det Nya Testamentets sanning a.a. sid. 36.
- 9) Vallberg, V.: Människokunskap, del II, 1945, sid. 182—183.
- 10) ibid. sid. 193.
- 11) ibid. sid. 228—229. — Kristendomens forntid a.a. sid. 112—113., 122—123.
- 12) Vallberg, V.: Odödlighetens dödgrävare (Seket nr 4-5-, 1961).
- 13) Människokunskap a.a. sid. 219.

(forts.)

Viktor Vallberg

MÄNNISKOKUNSKAP, del 1 o. 2
20:—

Andra delen inb. 12:95

AFTONRODNAD OCH
MORGONBRAND 7:65

Kyrkoherden satte självt stort värde på denna bok, som kommer med tankar och uppslag som alltför litet beaktats både i kristen debatt och inom filosofien.

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

Levern - en hälsans regulator

Levern är det underbaraste laboratoriet i hela världen. Den är alltid beredd att inom det möjliga gränser gottgöra alla fel och galenskaper som vi begår av ovetenhet, oerfarenhet, likgiltighet, eller till följd av tvingande omständigheter. När vi skadar oss själva till följd av olämplig mat och dryck eller genom medikamenter eller giftämnen, söker den alltid att motverka skadan. Giftämnen, som genom portådersystemet förs in i levern, kan i stor utsträckning oskadliggöras med hjälp av de oövertäffade reaktionerna i detta lilla laboratorium. Detta är orsaken till att gifter och medikamenter inte verkar så starkt skadliga när man sväljer dem som när man får dem insprutade.

Med sin vikt av 1 1/2 kg är levern, människokroppens största körtel. Den har c:a 350 miljarder celler, vilkas arbete är så viktigt att uppbyggandet och vidmakthållandet av en god hälsa i hög grad är beroende av att dessa celler riktigt och noggrant fullgör sin tilldelade uppgift.

Detta är ett par avsnitt ur inledningskapitlet till dr A. Vogels nu på svenska utkomna bok "Levern som hälsans regulator." Den är, liksom den föregående boken av dr Vogel "Den lille doktorn", en mycket intressant, givande och inspirerande bok. Dessutom är den lättläst och inte alls svår att förstå. Den som lär sig den bokens innehåll och lever efter de givna råden lär knappast få anledning att beklaga sig över några krämpor mer. Den, som redan har fått sin hälsa nedsatt lär kunna förbättra den högst betydligt, om han följer de givna anvisningarna.

I fortsättningen skall jag ge ytterligare en del utdrag ur boken och avsluta denna spalt med en del råd ur den homeopatiska litteraturen.

Några orsaker till leversjukdom

Tätare trafik, fler bilar, talrikare fabriker, stegrad brådska, ökat tempo och tilltagande nervositet, allt detta är ägnat att gynna uppkomsten av leversjukdomar.

Det är känt att kräftan tilltar i många länder, särskilt där civilisationen är mest avancerad. Härvid är det intressant att lägga märke till ett egendomligt samband med ökningen av antalet leversjukdomar. Vem är boven? frågar Vogel, och svarar: Här inverkar flera orsaker. I första rummet kommer luftförsämringen genom bilavgaser och fabriker. Också brådskan och jaktet med den däri bottnande nervositeten och irritationen äro medskyldiga. Det är ingen tillfällighet att man talar om att bli både gul och grön av *ilska*. Detta uttryck visar, att folk lagt märke till vredens inverkan på levern. En ytterligare orsak ligger i näringsens sammansättning. Det alltmer brukliga sättet att raffinera oljor och fetter ger brist på F-vitamin och fleromättade fettsyror. Enligt nyare undersökningar är även detta en bidragande orsak till leverbesvär. Vid bristfällig leverfunktion ordinerar många läkare en alldeles fettfri kost, men jag har gjort den iakttagelsen, att man genom en skickligt styrd stimulans kan bota snabbare och bättre genom att

låta pat. inta först helt små men så småningom allt större mängder oraffinerade, s. k. kallpressade oljor i helt naturligt tillstånd.

Ögonsjukdomar

Fastän det inte utan vidare är uppenbart eller står klart för var och en att vissa samband kan finnas mellan en ögon- och en leveråkomma, har sådana dock kunnat konstateras. Vid en leversjukdom blir blodcirkulationen i regel starkt försämrad, varvid de olika organen och alltså även ögonen blir bristfälligt försörjda. Såväl tillförseln av näring som avlägsnandet av slagg eller förbrukade ämnen blir otillfredsställande. Fortfar detta en längre tid börjar ögats funktioner avta. Linsgrumlingar, inflammationer, ja, rentav starrblindhet är därför inga omöjliga symptom. Jag har ofta iakttagit, hur en effektiv leverbehandling och avhjälpande ämnesomsättningsgrubbnings har kommit ögonåkommor att försvinna, vilket har framkallat förvåning t. o. m. hos erfarna ögonläkare.

I detta avsnitt behandlar dr Vogel också sambandet mellan leverbesvär och hudåkommor, migrän och kommer slutligen in på cancer. Här ges en del råd hur man genom naturenliga medel kan lindra förloppet vid leverkräfta, som kan vara värda att studeras.

Framgångsrika vårdmetoder

Vid genomläsning av Vogels bok får jag den uppfattningen, att Vogel har egen praktik och i samband med denna ett sjukhem. Givetvis måste han där ha inhämtat en hel del erfarenhet. Av denna delar han med sig ganska frikostigt. Man får veta en del om fysikalisk behandling vid leversjukdomar och dessutom en del om örter, som kan vara verksamma vid botande. Han nämner bl. a. vilken nyttig växt *Carika Papaya* är och påstår, att om man äter frukterna har man inga besvär efter en måltid eller någon långvarig känsla av övermåtnad. Då flertalet av oss inte har möjlighet att få fatt i den friska frukten rekommenderar dr Vogel färskväxtpreparatet Papayaforce för matsmältningen, för tarmparasiter Papayasan.

Vassla såsom närings- och läkemedel får av dr Vogel mycket högt betyg. Han förklarar också varför den är så värdefull. Han säger: Om än vasslekurer i våra dagar har fallit i glömska, trots sin goda effekt, uppstår var och en som går igenom den fortfarande lika goda resultat. Om man lider av korpulens, kan man gynnsamt påverka fettomsättningen genom att reglera bukspottkörtelns verksamhet, och genom att i detta syfte regelbundet inta koncentrerad vassla kommer man att långsamt minska i vikt.

Oss är inte givet att undgå att bli smittade av allehanda infektioner. Det är väl tvärtom så, att vi bli alltmer både utsatta för dem och mottagliga. Vår motståndsförmåga har under trycket av de förgiftningar vi utsätts för undan för undan minskats. Här nämner nu förf. en del naturliga biotika; sådana som gör den verkan de avses göra, utan att därför tillfoga oss något annat ont i stället. Vi

får också i detta sammanhang veta något om *råkostens* betydelse.

Vi lever som bekant inte av allt vi åter utan av det vi smälter. Ett enkelt mål ren naturkost under fridsam och lugn stämning mår vi bättre av än av allsköns festmat, som slukas i hast eller rent av i irriterad sinnesstämning, säger Vogel på ett ställe då han är inne på *naturligt levnadssätt*. Här betraktas också skadeverkningarna, som sättet att handskas med jorden åstadkommer. Vi får lära en del om andningens betydelse och om hur vi skall andas på rätt sätt.

Alla har vi hört talas om något som man kallar "tankens makt". Dr Vogel behandlar betydelsen av att tänka rätt. Han uppehåller sig ganska mycket vid tankens, känslöstämningars och glädjens betydelse för hälsan. Jag minns väl en man som hette Rosenberg. Han skrev ofta hälsoråd i en daglig tidning. Som en röd tråd gick igenom hans förkunnselse glädjens betydelse för bibehållande av en god hälsa. Alltid slutade hans brev med hälsningen: *Leve den oskyldiga glädjen*. Och själv brukar jag ofta säga: *Konsten att vara frisk är konsten att tänka rätt*. Mer skall jag inte uppehålla mig vid detta avsnitt. Vill bara rekommendera det till genomläsning för den som skaffar sig boken. Men eftersom det är mitt speciella, härliga gebit kan jag inte underlåta att nämna Vogels inställning till musiken. Det kapitlet är alldeles för kort. Men även sidantalet i en bok måste ju begränsas.

Gallblåsans sjukdomar

Utan fel i matsedeln eller långvariga störningar i den själsliga jämvikten kan man inte gärna föreställa sig uppkomsten av gallstenar. Om båda dessa skadliga faktorer samverkar, möjliggörs stenbildningen ännu lättare. I regel påträffar man gallstenarna i medelåldern och i ännu mer framskriden ålder, och därtill oftare hos kvinnor än hos män. Orsaken därtill kan vara att kvinnor oftare får mindre kroppsrörelse i det fria samt att de till följd av stillasittande arbete lider mer av förstoppning och störningar i ämnesomsättningen.

Som sötningsmedel anvisar Vogel äkta druvsocker. Torkade vindruvor eller russin kan man koka och använda den utvunna saften. I stället för te får den gallsjuka gärna dricka saft av blåbär eller svarta vinbär, båda slagen är hälsosamma. Lägga märke till att Vogel ofta framhåller blåbärens värde.

Oljekuren är ju en bekant metod vid behandling av *gallsten*. Vi har ju skrivit om den tidigare i *SEKLET*, bl. a. hade dr Signe Danielsson en art. för en tid sedan. Oljan skall vara oraffinerad. Här meddelas en "hästkur" som troligen är mycket effektiv, men som få torde gå i land med. Men därför vill jag inte skrämma bort någon, ty vi får också anvisning om andra, mindre svåra möjligheter.

Gulsot

Man bör aldrig ta en gulsot lättvindigt, ty den är farligare än man tror. Diet och behandling måste skötas noga. Endast alltför ofta kvarstår efter en gulsot en stor känslighet. Bryr man sig inte om den, kan detta leda till nya svårigheter. Man måste därför vara inställd på förebyggande åtgärder, ty den som kan undvika gulsot har i hälsohänseende vunnit mycket. Den som har blivit angripen måste såväl under sjukdomen som efter-

åt iakttä stor försiktighet för att inte råka i nya svårigheter.

Dr Vogel behandlar detta ämne mycket ingående.

Vårt dagliga bröd

Att kostfrågorna skulle vara med i en bok som denna är självklart. Och de är med. Med tysk grundlighet går förf. till verket. Han börjar med att redogöra för födans gång genom matsmältningsorganen tills den lämnar kroppen. För att rätt bygga upp sin kropp och för att söka hålla den frisk liksom även för att bota den vid sjukdomsfall bör man därför vara noga med vad man förtär, ty det beror ytterst på fullvärdig eller undermålig föda.

I en liten berättelse av Tolstoj, säger Vogel, framhålls denne frågan på ett gripande sätt:

Medagerande är en gammal man, hans ännu äldre far och hans urgammle farfar. Detta är inte ovanligt. Det i detta fall ovanliga och mycket förunderliga är bara att den älderstigne sonsonen endast mödosamt kunde förflytta sig med kryckor och knappast kunde höra och se, medan hans ännu äldre far fortfarande rörde sig spänstigt med käpp och hade relativt god hörsel och syn. Men förvånansvärt nog överträffades fadern i spänstighet och vitalitet av farfadern, ty denne använde ingen käpp och hans hörsel och syn var ännu som en ung mans. Det visade sig att i hans ungdom var rågen ännu storkornig, ytterst välsmakande och mycket värdefull. Genom människans växande snikenhet förändrades dock allt detta. Jorden förmådde inte längre frambringa så stora rågkärnor och deras innehåll var inte heller så värdefullt och närande som förr. Detta i förening med det allt oroligare levnadssättet började inverka allt skadligare på människornas livskraft och livslängd. Endast om framställningen skall fattas bildligt, har den dock sin tydliga motsvarighet i våra dagar, ty vanligen tär vår tynande hälsa och livskraft på kraftreserven från våra förfäder, vilka i sin förnöjsamhet och genom ren naturkost hade skaffat sig en seghet och motståndskraft, som vi i våra dagar tyvärr ofta saknar. Detta betyder dock ingalunda att det inte i vår tid alltså finns människor med en god och grundmurad hälsa. Men även de bästa hälsoarv kan till sist undergrävas genom att berövas sitt naturliga underlag. Härvidlag ligger huvudfelet i förvanskningen av våra födoämnen.

Som avslutning på kapittlet som behandlar vad vi skall äta för att hålla oss friska och för att nå bästa möjliga tillfrisknande vid sjukdom, ges en överblick betr. kostens sammansättning. Vi som hört Ahlsteens, Saxons och Are Waerlands utläggningar lär inte finns så värst mycket nytt i det sammanhanget. Dock kan det vara en nyttig repetition för många. För dem som inte haft nämnda fördelar måste det bli ett både intressant och nyttigt studium. — Kanske även överraskande. I alla händelser ger Vogel en mycket ingående inblick i ämnet kostens sammansättning.

Han skriver bl. a. om vår konsumtion av fettämnen:

Nyare undersökningar bekräftar i dag, vad naturfolkens instinkt egentligen redan sedan lång tid tillbaka har visat. Sedan några år tillbaka fastslås de nyare forsknings-

rönen i det internationella vitalämnesh- och forskningssällskapets resolutioner. Om man vill hålla organismen frisk, är man ovillkorligen i trängande behov av de oundgängliga, fleromättade fettsyror. Detta är skälet till att vi också i vår dagliga föda bör använda oljefrön med en större halt av linolsyror. Av vitalämneshforskarnas uttalanden framgår, att de civiliserade folkens föda hittills uppvisar en brist på fleromättade fettsyror av typen linolsyror. I samma föda konstaterar forskarna samtidigt ett överskott på mättade fettsyror, vilka man finner i de härdade fetterna och många animaliska fetter. Den fullvärdiga födan har tyvärr i stort sett trängts undan av raffinerade livsmedel, och därför är livsmedlen i dag i allmänhet utblottade på sitt livsviktiga innehåll. Men detta är inte den enda nackdelen. Till följd av de olika raffinerings- och förökningssmedlens innehåller födan även främmande och giftiga ämnen. Till och med grönsakskosten har skadats genom att man använder kemiska växtskyddsmedel, gödselmedel och besprutningsmedel samt radioaktiv strålning. Med detta sammanhänger enligt dessa forskares utsagor, att ämnesomsättningsjukdomar, leverstörningar, arterioskleros, nervskador, multipelskleros, eksem och kräfta alltmer breder ut sig. Missbruket av antibiotiska läkemedel och andra kemoterapeutiska medikamenter anses också av dessa forskare som skadliga.

Intressanta synpunkter ges i boken på mjölken som näringsmedel.

Boken avslutas med ett urval förslag till matsedlar för leverpatienter. Men innan dess har många sidor ägnats åt att framhålla olika bärsorters stora hälsovärde, särskilt med tanke på den som lider av någon leversjukdom.

Levern som hälsans regulator är titeln på den bok som här anmälts och förf. är A. Vogel. Den är utgiven på Bioforce-Verlag, Teufen, Schweiz på svenska. Priset lär vara c:a 29:—, inb.

Bär och örter

Av de bärsorter som den leversjuka kan födra intar *Blåbär* främsta rummet. Under den tid som dessa kan erhållas färskas bör man passa på att tillgodogöra sig dem. Då tiden är ute för de färskas bären har vi en god ersättning i den kallpressade saften. Torkade blåbär anses stilla diarré.

Svarta vinbär kan också vara till nytta för den leversjuka. Förutom andra goda egenskaper innehåller bären 4 gånger så mycket C-vitamin som apelsiner, bladen ännu mer. Bekant i vida kretsar torde vara värdet av att ha en flaska vinbärsbrännvin i förrådet för att ta till vid vissa magbesvär. För min del tror jag inte på Systemets tillagning, utan bereder det själv, då fina bär kan erhållas. Plockar en flaska full med svarta vinbär och häller på alkohol, så att det täcker bären.

Peparrot bör inte glömmas. Den är bl. a. matsmältningsbefordrande.

Brännässlan är en sedan länge känd medicinalväxt. Den är en god järnleverantör och blodrenande. Har tagits i bruk vid njurbäslidanden och stenbildningar. Dessutom har hela örten blodstillande verkan vid lungblödning, näsblod, mag- och tarmsårblödning.

Té på *maskrosblad* har en kraftig verkan

på urinutsöndringen. Det är ett gott medel mot alla njursjukdomar och har hjälpt många gånger då andra medel varit verkningslösa. Extrakt på maskros finns numera och är bekvämare, då man ju befrias från kokningen.

Pepparmynta befrämjar matsmältningen och är stärkande för magen. Den har en lugnande inverkan på magens nerver, driver bort gaser ur tarmen och bör med fördel kunna användas vid kolik och magkramp. Även här kan man använda extrakt.

Homeopati

Det skulle ta alltför mycket av utrymmet om jag också skulle gå igenom alla medel som står till buds för homeopaten, då han vill behandla leversjukdomar. Han ser ju något annorlunda på problemet än Vogel har redovisat i sin förut omnämnda bok om levern. Vogel har gått till verket med en helhetssyn på problemet, mot det att en homeopat fäster sig mer vid det aktuella symptomet. Jag skall dock, som en påminnelse för den som tidigare varit i kontakt med homeopaten nämna vilka medel *O. T. Axell* framhåller i sina böcker. Om någon tänker laborera på egen hand är det bäst att börja med högst D 30.

Aurum met: Blödöverfyllnad i levern på grund av hjärtbesvär. — Leverskrumpning.

Lachesis: Leverskrumpning — förstörd lever hos alkoholister.

Lycopodium: Leverskrumpning — särskilt hos alkoholister; gaser i tarmarna.

Mercurius: Levern förstörd och ofta förhårdnad; smutsigt gulvit beläggning på tungan; sårnader i munnen; stinkande andedräkt; gulfärgning av huden och ögonvitorna; levern öm vid beröring; buken utspänd; kan inte ligga på högra sidan; blodblandad avföring; sömnlöshet på grund av hudklåda; avmagring.

Natrium phos: Leverskrumpning särskilt hos nervöst överskänsliga.

Phosphorus: Blödöverfyllnad i och förstoring av levern, fettdegeneration och slutligen leverskrumpning, med gulsot. Nervösa pat.

Vid *fettlever* kan något av följande medel försökas: Argent. nitr., Calc.carb., Capsicum, Carbo veg., Chellidonium, Kali carb., Merc., Natr. mur., Nux vom., Phosp. eller Sulfur.

Bäst är att i första hand söka upp en med. läkare för att få en om möjligt säker diagnos, då leversjukdomar många gånger kan vara nog så svåra att diagnostisera.

H. B.

SEKLET årg. 1954—1970

Det blir en stimulerande läsning att läsa igenom dessa årgångar där **Viktor Vallberg** varit en så flitig medarbetare. De bjuder en ytterst intressant läsning i skilda ämnen, skrivna av personer med mycken kunskap och stor begåvning.

Pris för alla årg tillsammans

30:— + porto

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90 - 113 51 Stockholm

Mina minnen av Viktor Vallberg

Första mötet med Viktor Vallberg

Jag minns det lika levande som om det hänt igår. Jag hade nyligen flyttat till Stockholm och vid ett besök i en bokhandel hade jag en dag fångats av titeln på en bok som låg i en hylla: "Kan människan äga förutttillvaro?". Jag bläddrade i den, fångades av några uttryck i den, köpte den och läste den redan samma kväll, som förtrollad. Det var en helt ny värld som öppnade sig för mig. Aldrig tidigare hade jag mött tankar som dessa. Redan nästa dag ringde jag Litteraturförlaget och frågade om författaren till boken ifråga ännu levde och om det gick att få hans adress. Jag blev överraskad av svaret att kyrkoherde Vallberg bodde i Stockholm och att det säkert gick att få träffa honom. Hans adress var just då ett nr på Regeringsgatan. Jag skrev några rader och bad om ett sammanträffande och fick redan efter ett par dagar ett brev där jag med några vänliga rader, skrivna med en kraftig, ungdomlig stil, hälsades välkommen till ett besök en kväll någon dag senare.

Det kanske låter underligt, men det var med kläppande hjärta jag den kvällen stod utanför dörren till den angivna adressen och ringde på. Det var en ljus kväll i mars, och jag kommer aldrig att glömma hur spänd och förväntansfull jag var. Så måste forntidens adepter ha känt sig den första gången de stod inför mötet med sin mästare.

Jag samlade mig och ringde på. Efter några ögonblick hörde jag snabba steg nära sig och dörren öppnades. I dörren stod en vithårig äldre herre med pipskäggs och pincen genom vars glas ett par genomträngande, klara ögon några ögonblick forskande betraktade mig. Jag sade mitt namn och genast spred sig ett soligt varmt leende över hans, som jag först tyckte, stränga drag och en stark malmklingande stämma hälsade mig varmt välkommen att stiga in. Jag följde honom in i ett rum som låg i skymning och där slog vi oss ner. Ett samtal började som kom att förändra hela min livsinställning. Med målande inspirerande ord, berättade han om sitt liv, om sin kamp mot materialismen i alla dess former, om tillvarons många hemligheter, demonstrerade pendelns mysterier, frenologins sanningar — som jag genast upplevde som sanning ej minst därför att han analyserade mig själv och redogjorde för både min karaktär och mitt öde på ett sätt som tystade varje skymt av tvivel.

Medan vi satt där i skymningen, som tädade allt mera, växte det fram inom mig en underlig känsla av att vi var gamla vänner som åter hade mötts efter lång skilsmässa. Jag tog slutligen mod till mig och berättade hur jag kände det. Han svarade allvarligt; att han kände det på samma sätt.

När jag äntligen förmådde mig till att bryta upp var det med löftet att snart få komma tillbaka. Den kvällen blev den första tillsammans med den man som jag allt sedan dess betraktade som min bästa vän och min faderlige lärare. I nära femton år blev det mig förunnat att ofta, ofta få träffa ho-

nom, samarbeta med honom och få uppleva hela hans storartade personlighets värme och vishet, intellektuella skärpa och djupa humor. Han var en sådan människa som det är en nåd att ha fått möta.

OA

Boken, en vän för livet

En föreläsare började sitt föredrag om litteratur med följande citat: "Boken kan bli din vän, fastän den är tyst, inbunden och vänder ryggen till."

Denna vän för livet fann vår far, Viktor Vallberg, redan vid fyra års ålder, när han fick sin första läsebok. Det blev till att börja med en orolig tid för hans föräldrar. Han väckte dem, när det började ljusna om morgnarna för att fråga efter bokstävernas namn. Ibland svarade de sömnigt vad som helst. Men lille Viktor invände då: "I går sa ni någonting annat."

När Viktor var sex år, tog målarmästaren Georg Vallberg sin son vid handen och gick till skolförskolan i Sundby. Nu får han själv berätta. "I april mån. vid mitten av terminen, år 1878, steg jag vid min faders sida in i den Gyllenhjemska skolans småskolesal (denna skola var upprättad av Karl Karlsson Gyllenhielm vid mitten av 1600-talet i Sundby socken, Södermanland). Det var en av de stora högtidsstunderna i mitt levnad. Detta mäktiga rum så högt i taket, denna mystiska stämning av en okänd framtid. (Då jag 65 år senare besökte samma rum, var det för mig en obetydlig liten småskolesal.)

Med stor vördnad steg jag fram till bordet, där lärarinnan satt i sin stol. Hon räckte mig en bok att läsa i. Med ljudelig stämma fullgjorde jag min uppgift. Vid läsningens slut fällde lärarinnan sitt utslag: "Han läser så bra, det är bäst han börjar i andra klassen". Vid denna skola började läsåret i jan. Min första läxa blev första och andra budet med förklaringar i Luthers lilla katekes. För mina kamrater var det repetition, men för mig var det nytt.

Med obetänksamt mod började jag läxläseningen, men snart mötte jag motstånd, och kände inom mig en förfärlig förnimmelse av att jag inte kunde lära mig läxan. Det tog sig uttryck i en häftig gråt. Det var inte första gången ett barn fällde tårar vid katekesen. Det var bara ett av tusenden. Min mor tröstade mig: "Gå ut och lek en stund, så går det nog sen!" — Jag fortsatte med ett vägbygge, som jag sysslat med tidigare, kom åter in, och det gick som min mor förut sagt. Läxan låg färdig.

Ären gingo, folkskolan var genomgången och katekesen lärd. Ett par år senare repeterade jag densamma vid konfirmationsundervisningen i läroverket. Nu var katekesen grundmurat inlärd för hela livet och jag kan säga som Sten Selander i dikten En bondestudent: "Och boken, som fuktas av skolpojken tårar var äntligt besegrad, och bliven till vän".

År 1929 bestämdes att läraren vid Gyllenhjemska skolan ej skulle avlönas med donationsmedel utan att dessa bl. a. skulle

användas till begåvade elever, som ville fortsätta sina studier. Far yttrade då: "Om dessa stipendier funnits på min tid, hade jag inte behövt läsa med andra för att finansiera studierna, men då hade jag kanske blivit en lätting."

Så snart hans magra kassa det tillät, skaffade han sig böcker bl. a. verk av Schiller och Goethe på originalspråket. Ända till de sista månaderna av sin levnad läste far obehindrat tysk, engelsk och fransk litteratur. När han vid nittio års ålder besökte oss, hade han naturligtvis sin kära skrivmaskin och några böcker med. På min fråga vilken bok han läste, svarade han: "Jag läser fransk grammatik. Jag märker till min förargelse att jag glömt de franska verben." I hans bokhylla fanns t. o. m. en rysk lärobok och en korrespondenskurs i holländska. Det var meningen att han som lärare och stipendiat skulle få göra en resa till Holland. Men då bröt första världskriget ut

I fars boksamling fanns bl. a. Tegnérssamlade verk och annan skönlitteratur, mest av äldre författare. Han ansåg J. O. Wallin som den främste av våra skalder. Man hörde honom ofta citera Dödens ängel. Far kunde sin psalmbok och höll aldrig en predikan eller ett föredrag utan att citera en psalm eller dikt. En lekmanpredikant, som jag träffade under en resa i Lappland yttrade: "Jag har aldrig hört någon läsa psalmer så vackert som pastor Vallberg." Bland V. Vallbergs ej tryckta manuskript finns ett om bonden i svensk dikt.

I boksamlingen fanns såväl E. G. Geijers som And. Fryxells historieböcker. På äldre dar läste han även Grimbergs historia. Han sade mer än en gång: "Det blir allt mer motbjudande att läsa om mänsklighetens misstag och om de krig och lidanden, som folken fått utstå." — Hans historiska intresse tog sig bl. a. uttryck i studiet av Indals församlingsböcker, där han uttydde svårlästa handstilar och upprättade släkttavlor till åtskilliga sockenbor.

Det fanns naturligtvis böcker i jordbruk, trädgårdsskötsel och naturenlig odling. I samband med detta vill jag nämna hans omfångsrika herbarium med omkr. 1000 växter, som han utökade under vår skoltid, ja, t. o. m. sedan han blev emeritus. Under våra vandringar i skog och mark undervisade han oss ständigt om växternas svenska och latinska namn.

I vaccinationsfrågan hade han troligtvis den största boksamlingen i vårt land. Den utökades bl. a. med böcker i vivisektion, homeopati, ögondiagnos, frenologi, grafologi, psykologi och parapsykologi.

I bokhyllorna fanns naturligtvis predikosamlingar och kristen litteratur i synnerhet sådan, som behandlade mystikerna och det eviga livet. Både far och mor läste gärna levnadsteckningar, mången e. m. ägnades åt högläsning i den fridfulla sommarstugan på Adelsö. Far var då pensionerad och använde bl. a. sin fritid till vidare studium av människan och hennes villkor. Från Kungl. Biblioteket lånade han digra luntor, tidigare olästa, och i antikvariaten gjorde han sina

fynd. Ofta voro de gamla böckerna trasiga och illa medfarna. Men de lagades av hans kärleksfulla händer. Han hade i sin ungdom lärt bokbinderi av fadern.

Trots en synbar oordning i hyllor och skåp visste far precis var han hade sina böcker. Han ägde ett ovanligt minne för vad han läste och god koncentrationsförmåga. Han kunde läsa och skriva med de sju lekande, stojande och musicerande barnen omkring sig. Boken var för honom en vän, en kunskaps- och inspirationskälla, ja ett livsvillkor.

I diktsamlingen: I Storm och Stiltje, som utkom till 80-årsdagen skriver han:

”Min bok, min tidning vill jag välja själv,
som tänka svenskt och skriva svenskan rätt,
så att kontakt det blir i tidens älv
med våra snillens rad från fädrens ätt:
Tegnér, Wallin, Nicander och Franzén,
och Geijer, Karlfeldt, Rydberg och
Wirsén —
må deras språk stå kvar hos Sveriges folk
och kunna läsas utan språklärd tolk.”

Dagmar Vallberg-Jonsson

Viktor Vallberg - en sökare in i det sista

För Viktor Vallberg var alltid anden det primära. Han t. o. m. identifierade den med personligheten, som hans läsare känner till av hans psykologiska drama — Den okända människan, som han skrev som nittioett-åring.

Undertecknad, som haft förmånen brev-växla med denna Sveriges pastor emeritus — den till åren tjänstälste prästen — under det sista året av hans levnad, vill härnadan be att få återge några utdrag ur brev från Vallberg, för att med ledning av dessa, till fromma för alla Vallbergvänner, försöka bevara några av den stora sökarens tankar till eftervärlden, men att även, samtidigt, därigenom försöka visa hur vital Vallbergs ande förblev ända fram till det sista.

I ett brev av den 6.9.66 skriver Vallberg:

”Det är, som du anar, min genius som kommer mig att skriva. Jag tror inte att jag vid någon av mina 70-talet skrifter på förhand tänkt, att nu skall jag skriva över det eller det. De ha kommit spontant och så blev de till. Ett exempel: År 1909 skrev jag en bok ”Jorden till jordbrukarna”. Jag lade mig att vila på en soffa. Efter två timmar var vilan slut och under den tiden hade min genius skapat inom mig en bok, en inspiration hur vår bondestam och vårt jordbruk, speciellt i Norrland, skulle kunna räddas. Jo, genom *tryggad äganderätt*. (understrykning brevskrivaren), samt i Norrland genom en viss reduktion av bolagsjord. Jag trodde naturligtvis inte att jag skulle kunna uträtta någonting, men jag ansåg mig likväl böra visa vägen till räddning. Det blev verkligen ett mummel, t. o. m. ett skrån, över det jag skrivit. De frisinna hade ju sitt torpsystem ”Tryggad åborätt”. Bönderna ropade, hur skulle man kunna driva jordbruk, om inte jorden kunde fåts i mät för skuld? Jordbruket måste leva på skuldsättning, alldeles som staten. Socialisterna skulle ju upphäva all enskild äganderätt till fast egendom. I ”Sek-

let” har införts en skrift om ”Kolonisation i Norrland”, som jag skrev för ett par år sen.”

I samma brev yttrar sig Vallberg även om en då nyutkommen amerikansk bok, författad av en känd läkare, om den mänskliga hjärnan. Härtill skriver V. V.:

”Men vi ha ju boken om hjärnan. Om den vore mycket att säga, ehuru den i själva verket innehåller mycket litet. Det är märkvärdigt hur litet de ha funnit med all denna förfärliga forskning på hjärnan hos både människor och djur. Det är mest negativa saker — missbildningar, sjukdomscentra o. dyl., men inte några själsförmögenheter och deras centra. Inte ett ord nämns i boken om frenologin och ändock tangerar han denna. I en bild delar författaren hjärnan i två delar, den övre och den nedre — den nedre, den innehåller de styrande organen i kroppen. Ja, det har frenologin vetat redan från början. Men den har också vetat att t. ex. det område, där fingrarna ha sitt nervcentrum, där har fingerfärdighet och konstruktion sitt centrum. Är detta centrum väl utvecklat i sin frenologiska form, så har den personen stor fingerfärdighet och konstruktionsförmåga. Jag hade min nioåriga son till frenologen Frödin. Denna sade att han hade stor färdighet i fingrarna och kunde bli en skicklig kirurg — han blev cellist och en tysk cellolärare, som hörde honom vid en lektion, utbrast: ”Fabelhaft! Etwas solches haben wir nicht in Deutschland.” (Fantastiskt! Någonting dylikt har vi inte i Tyskland).

I samband med dessa ord av Vallberg om frenologin, ett ämne som han utförligt behandlat i sitt stora verk ”Människokunskap” (publicerat av Litteraturförlaget i två delar under åren 1942 och 1945) kan här nämnas, att Vallberg vid ett tillfälle då undertecknads dotter, som genom sitt äktenskap kom i släktskapsförhållande till Vallbergs familj, råkade avlägga ett kort besök hos den gamle herrn, vid en beröring av huvudet genom sina fingerspetsar konstaterade att hon i hög grad torde vara språkbegåvad. Vallberg hade, som här kan intygas, inte på något sätt i förväg underrättats om några som helst karaktärsdrag hos den oväntade gästen. Och hans på djup frenologisk erfarenhet byggda omdöme stämde i alla avseenden. Hans unga gäst hade faktiskt hela skolvägen igenom uppvisat gedigna språkkunskaper och är f. n. språklärare i ett Stockholmsläroverk. Denna korta episod anförs här i syfte att visa att Vallberg faktiskt själv ägde djupa insikter i frenologins väsen och att han med hjälp av dessa kunskaper även praktiskt var i stånd att på någon minut verkställa en begävningsanalys, såsom Frödin en gång i tiden gjort gentemot Vallbergs musikbegåvade son.

I ett brev av den 16.12.66 skriver Vallberg:

”Hur länge jag blir kvar här är ovisst, såsom alltid vårt liv, men visst är att ”min levnad rinner bort med fart. Det gäller kanske uppbrott snart” (Strandberg i ”Tack för god vakt”).

Här uttalar således V. en föraning om sin hädangång. Han dog, som bekant cirka 4 månader efter skrivning av nämnda brev — den 24 april 1967.

Och så fortsätter Vallberg:

”Vad människans förhållande till djuren beträffar, så har hela mänskligheten en skuld genom generationer, som väl måste på något sätt betalas. Men huru? Jag tänker särskilt på vivisektionen. Vad som icke betalas i detta livet måste betalas i det tillkommande. Tron att allt är utan vidare gott när man ”gått över” är ett bedrägeri. Visserligen finns förlåtelsen, men inte hur som helst. Jag har ett vittnesbörd som jag måste i korthet berätta. Några unga personer sutto i en sal. De hade kommit att tala om livet efter detta. En ung löjtnant hånade den tron. Inom kort kom han själv i trans och började tala som en annan person. En ung kvinna bland de närvarande kände igen personen och utbrast: ”Åh, är det farbror X?” — ”Ja, det är det.” — ”Är inte farbror lyckligt?” — ”Nej, det är jag inte. Jag var vivisektor och begick en mängd grymheter mot djuren. Och nu får jag lida för det. Jag hör alltid djuren jämmer o. s. v.” Detta endast ett kort utdrag ur det hela, fortsätter Vallberg. ”Tilldragelsen bevitnades av flera personer. — Det slutade med att hans döda hustru, mot vilken han också varit grym, uppträdde och förlät honom.” Då kanske Gud också kan förlåta mig.”

Som ett avsked från detta livet har jag skrivit en bok: ”Psykologi utan gränser. Studier och erfarenheter i psykologi, mediumism, parapsykologi, livsåskådningar, den åttonde naturkraften enl. Straniak. Boken kommer aldrig att tryckas så långt jag kan se. Det är för sent. Vårt folk är oemottagligt för varje varning. De gå blint in i fällan. Liksom rätten, som bara ser på det upphängda köttstycket.”

Undertecknad skickade Vallberg, som gåva till hans sista jul, bl. a. ett fotografi av Albrecht Dürers berömda tavla ”Hieronymus Holzscher”, ett av mästarens mest framstående porträtt, som nu hänger på tavelgalleriet i Berlin—Dahlem. Tavlan visar en kraftfull, äldre man, med tjockt, snö vitt hår. De stora, något skeptiska, ja, frågande ögonen visar samtidigt en stor personlig kraft, men även en djup längtan, en hunger efter någonting högt och djupt. Den skära fysiognomin visar, att denna Holzscher, trots sin ålder, fortfarande är en sund naturmänniska, garvad av vind och väder. Dürer har målat pälsen som Holzscher är klädd i med en nästan obeskrivlig exakthet — vi kan på denna tavla se hur han lagt tusentals och sinom tusentals penseldrag bredvid varandra, således avbildande denna päls som om det rörde sig om ett modernt färgfotografi. På samma sätt har det vågiga håret avbildats genom oräkeliga penseldrag på duken. Ögonen speglar dessutom, i pupillernas mörker, fönstret den avporträtterade syns blicka till. Och hur har nu Vallberg, oombedd, tytt denna fascinerande patriciergestalt.

”Tavlan återger tydligen bilden lika verklig som en färgfilm med ytterligare ett personligt uttryck, som endast den levande bildens själfullhet återger i livspelet. Holzscher är en man med en stark koncentration, som syns av den breda, kraftiga pannan. Men han har en koncentration i tänkandet. Vore det endast till det yttre, så vore endast partiet över ögonen skarpt utbildat. Han har ett starkt minne för språk.

Han kunde ha varit en språkman. Språk och filosofi hör ofta tillsammans. Så hos denna man. Han har en fasthet i sin övertygelse, som gör att han kunde bli martyr för sina åsikter. Bakom detta allvar ligger en fördold humor, som träffar, där och när den behövs. Ehuru han har ett ganska koleriskt temperament, är dock detta behärskat av hans betänksamma förstånd. Hans kroppskrafter måste ha varit stora med stark utållighet. Som lärare vore han ypperlig, men endast för flitiga och begåvade. Typen är snarast hantverkare, skomakare, efter släkten. Flera släktled igenom växte fram en viss typ. Skomakarna voro ofta filosofiskt lagda. I teologiskt avseende tillhör han mer den filosofiskt-dogmatiskt tänkande än den praktiska predikanten, som entusiasmerar. Men vore han präst, så skulle människorna minnas de inträngande maningar och ord han sagt. För skrymteri har han inga anlag, men väl för att genomskåda sådant. Han har konstnärliga anlag för teckning och målning."

Denna sällsynta karaktärstydning torde kanske vara av intresse för de läsare som i samband med Albrecht Dürers 500 årsdag denna sommar mera ingående ämnar befatta sig med den store målarens liv och gärning. Det är synd att det inom denna korta ram ej blir möjligt att återge en god avbildning av den berömda tavlan.

Ett brev av den 28.2.67:

"Vad Natur och Kulturskrift — Modern själskultur — beträffar, (författaren är John Cowper Powys, FH), så erinrar den mig om en liten bok: "Glück" (Lyckan) av en schweizare vid början av seklet, som gick ut i tiotusental exemplar. Dess bud var koncentration till det väsentliga. Kort tid därefter utkom i Schweiz en bok av en pedagog Forster om pedagogik, år 1908. 4 år därefter, 1912, utkom dess 11-te uppl., ehuru en stor bok på 500 sidor. Vilka andra tider!"

Och så ett utdrag ur ett brev daterat den 3 mars 1967, d. v. s. kort före den store grubblarens bortgång:

"Ett hjärtligt tack för även denna nya sändning. (Det gällde några nyutkomna religionsvetenskapliga och filosofiska böcker, F.H.). Visserligen kan jag ej genomgå detaljerna, men jag får tillräcklig nedsyn i kratern av den vulkan under folkens både politiska och religiösa tillvaro för att förstå att det hela sprängs sönder i småbitar."

"Jag önskade gärna att kunna läsa boken "Jesu blick" (av Riccardo Bacchelli, F.H.), men jag får nöja mig med en resumé, som dock ger mig kärnan. Om jag vore 30 år yngre skulle jag skriva en sammanfattning om det som skrivits om Jesus och hans samtid. Har dock ännu skrivit litet om månen, som anger min uppfattning av rymdfärderna." (Ifrågavarande betraktelse, som av undertecknad ställts till redaktörns disposition, har tryckts i Seklets nr. 6 år 1968 under titeln "Månens saga.")

Här mediterade Vallberg, flera år före människans första resa till månen, om mån-

Från redaktionen

På grund av utrymmesbrist har "Max Tau" ställts över till nästa nummer.

Ett förargligt misstag

Angående diktsamlingen bokslut

Hösten 1970 utgavs å Litteraturförlaget, Stockholm, den postuma diktsamlingen *Bokslut*. Författaren till samlingen hette Bertil Rolfsgård. Han hade avlidit i MS 1969. Manuskriptet hade noggrant granskats och genomgåts av undertecknad, som även skrivit förordet (i huvudsak återgivet i en recension i SEKLET nr 3/1970) och gjort omslagsteckningen till boken.

Tyvärr har det efteråt visat sig att en av dikterna — "Gick jag allena . . .", som återfinnes å sidan 44 i *Bokslut* — är identisk med en dikt med samma titel i *Nils Ferlins* diktsamling *Kejsarens papegoja*, Bonniers 1955, och som i originalutgåvan återfinnes å sidan 13.

Missödet avslöjades av Sara-Maria Wallgren i en för övrigt övervägande positiv recension av *Bokslut* i tidskriften *handikappsamverkan*, nr 6/1970.

Förlaget lät omedelbart göra en undersökning och begärde bl. a. en förklaring från de av Bertil Rolfsgårds vänner och anhängare, som efter hans bortgång gjort urvalet och sammanställningen av dikterna.

I ett brev till bokförläggare Harry Blom, daterat Hallsberg 7/3 1971, skriver Bertil Rolfsgårds efterlämnade maka Birgit Rolfsgård och herr Gösta Rosén (den senare har f. ö. skrivit det brev, varur ett par utdrag återgivits i *Bokslut* under rubrikerna "Ur ett brev till förläggaren" respektive "Ur brevet till förläggaren") följande:

Det var med stor bestörtning vi läste bokanmälningen i den oss till-

sända tidskr. "handikappsamverkan", samt det brev som medföljde. Vi beklagar djupt detta tråkiga missöde, och har tillsammans försökt att finna en förklaring till det skedda. Vi vill också på heder och samvete betyga, att vi var helt ovetande om, att den aktuella dikten icke skulle vara skriven av Bertil Rolfsgård. När vi nu gått igenom samtliga manuskript som fanns vid hans bortgång, har vi kunnat konstatera, att manuskriptet till "Gick jag allena", icke avviker från de övriga på något sätt.

På grund av att Bertil Rolfsgård under sin långa sjukdomstid vistades på ett flertal olika sjukhus, blev hans manuskript inte alltid ordnade som han själv skulle önskat. Efter som han själv inte kunde tala eller bruka sina händer, blev det alltid andra människor som fick ordna hans papper.

Det hände ibland, att han i brev från vänner, fick en avskrift på någon vacker dikt, och man kan kanske därför inte bortse ifrån möjligheten, att detta manuskript är en sådan, och som av misstag blandats med hans egna.

Vid genomgången av hans manuskript har vi också funnit tre stycken dikter av Nils Ferlin. Dessa äro: "I folkviseton", "I livets villervalla", samt en icke rubriksatt dikt som börjar: "Små vägar vill jag sanda". På dessa papper var dock Nils Ferlins namn utsatt.

På manuskriptet till "Gick jag

jorden som skulle skänka människorna på vår jord 15 gånger större skördar, så att alla bekymmer för hungersnöder skulle kunna försvinna för oberäknliga tider, men där han samtidigt varnade för att genomföra sprängningar på månens yta, då dessa skulle medföra en rubbning av jordaxeln, så att hela klimatet på vår jord därigenom skulle förändras. Men han förutsåg, i samband med dessa kommande månfärder även "en förändring i människornas tankeliv och deras inbördes förhållanden" som "så småningom skulle visa sig i framtiden."

Nu har vi kommit så långt att en månfärd avlöser den andra, forskarna är febrilt sysselsatta med analyser av månjorden och den första bilen har för några veckor sedan hjälpt människan tränga längre fram på månens yta. Framtiden får visa om Viktor Vallbergs profetia om rikare skördar på vår jord genom en tillblandning av nya kosmiska strålningseffekter kommer att skänka människan en "underbar livskraft" så att vi, med

Vallberg, i framtiden måtte kunna säga: "Välsignade Måne!" eller inte, såsom även framtiden får visa "vilka förändringar som skulle utbilda sig i människornas tankeliv och deras inbördes förhållanden" på grund av denna vår nyetablerade direkta kommunikationskontakt med en annan planet. Vi å vår sida kan dock bara hoppas på att det snart måtte stunda en förändring, d. v. s. att vi, kanske genom en sådan kontakt med en annan planet, måtte finna en väg ur detta rådande nihilistisk-ateistiska kaos och denna förgiftning av vår livssubstans som den moderna människan åstadkommit i en värld som från dag till dag alltmer närmar sig djungelns obarmhärtiga lag, där en varelse utrotar den andra och bara den skoningslösaste får överleva. Viktor Vallberg har genom sitt verk blivit en vägvisare mot en högre och en renare mänsklighet. Det beror på oss om vi vill slå in på en ljusare väg, lystra till hans ord eller inte.

Frithjof Hallman

allena” fanns *icke* något namn, varför det ej fanns anledning att tro, att den ej skulle vara skriven av Bertil Rolfsgård. En annan möjlig förklaring till det inträffade kan kanske vara, att Bertil långt tidigare läst denna dikt, och att den sedan under hans sjukdom dykt upp i hans huvud och blivit nedtecknad utan att han ens själv hade en tanke på, att det var en återgivning av vad han läst för flera år sedan. Men det kanske förefaller lite långsökt.

Vi skulle dock tro, att det första antagandet är mera troligt, således att en avskrift av dikten, medföljande något brev, av misstag hamnat bland hans egna manuskript.

Vi är förtvivlade över att detta misstag hänt, och betyder än en gång, att det skett fullständigt omedvetet.

I ett tillägg i brevet skriver Gösta Rosén:

Som du vet Harry, så har ju boken inte heller kommit till i kommersiellt syfte utan av andra motiv. Birgit Rolfsgård hade ju av många vänner som läst dikterna i hennes hem, uppmanats att låta trycka dikterna och ge ut dem, därför att de ansåg, att de borde ha mycket att ge alla människor.

Min åsikt sedan jag läst dem, var också den, att de skulle kunna vara till hjälp och tröst för andra människor som kanske också bär på lidande av olika slag. Detta var alltså syftemålet.

Jag vill också påminna om den gången då du var med hemma hos Birgit.

Minns du hur noga hon var med att inte ge dig de dikter som hon visste, att Bertil inte hade varit ensam om att skriva?

— — —

Denna noggrannhet, att *inte lämna ut något* som hon kunde misstänka, att inte Bertil varit ensam om, är väl ett bevis så gott som något på, att hon inte medvetet försökt ge sken av, att Bertil skrivit något som han inte gjort.

Detta vänliga, sympatiska och tillmötesgående brev klarlägger i stort sett hur misstaget uppstått och framför allt att det hos de ansvariga för urvalet av dikterna till Bokslut inte förelegat någon medveten avsikt bakom det inträffade. (En misstänke som vi, med kännedom om deras personliga redbarhet och goda vilja, heller aldrig hyst.) Klart är i varje fall att här föreligger en ren olyckshändelse.

Skulden för att denna olyckshändelse likväl kunnat inträffa måste därför i huvudsak läggas på undertecknad, som redigerat samlingen, satt ut skiljetecken till dikterna och i någon mån också bearbe-

”La Culture Organo-Biologique”

Sammandrag ur föredrag av Hans Müller, grundaren av
Organic Farmers Co-operative, Schweiz

Arbetet på våra fält, jordlotter, fruktträdgårdar, trädgårdstäppor, handelsträdgårdar, ängar och ladugårdar utgör en aldrig avslutad kamp mot sjukdomar i alla dess former.

Offren för sjukdomarna — kallade civilisationens sjukdomar — stiger på ett oroande sätt. Redan dör 20 % av vår befolkning i cancer. Hur kommer detta att sluta?

Experter har sökt och söker fastställa orsakerna till dessa förhållanden; att finna metoder att bota och förhindra dessa sjukdomar, som angriper växter, djur och människor. Härigenom föddes tanken på organisk odling.

Organisk odling härrörde från tron på, att jorden är grunden för hälsa — inte endast för växten utan även för människan. Det är i jorden som sjukdom börjar och det är i jorden som hälsan börjar.

En växt kallas biologisk — sund, frisk — om den odlats i en biologisk jordmån d. v. s. i en jordmån befriad från kemisk gödsling och att den utan besprutning motstår sjukdomar som hotar densamma, såsom svampangrepp, coloradobaggen, bladlöss, rostan-grepp etc.

Ett av de axiom varpå det ortodoxa lantbruket är baserat, framfördes av den store kemisten Justus von Liebig: ”Det är nödvändigt att återställa till jorden, det som tidigare grödor berövat den”. Detta återkallade han mot slutet av sitt liv. Men indu-

strien vädrade goda affärer och dröjde ej med att bli tillfrågad om att förse lantbruket med konstgjorda gödselämnen för ändamålet. Som resultat har vårt åkerbruk erövrats av alla slags insekter och svampar, parasiter och sjukdomar. Men industrien har utan att blygas framställt insecticider, fungicider, herbicider, antibiotika, huvudparten produkter giftiga för bekämpning. På så sätt pågår kriget mot parasiterna med hjälp av besprutningar.

Jordbrukets krig löper parallellt med det krig, som föres av läkare med hjälp av insprutningar och droger mot människans sjukdomar. Om vi önskar frigöra oss från nödtvånget att använda droger och insprutningar, måste vi börja med att återställa jordens hälsa. Tyvärr hör vi ej någon tala om Justus von Liebig's sista arbeten. Denna lysande kemist ägde den sällsynta storheten att vidgå sitt misstag: att jorden hade behov av artificiellt kväve för växternas trivsel. Professor Schanderl vid Jordbruksskolan i Geisenheim/Rehn har efter 20 års arbete lyckats avslöja, vad Liebig sagt i sitt sista arbete. Men denna forskning är lämnad utan avseende — ehuru Amerika och Nya Zeeland börjar visa ett intresse.

I Schweiz definierar vi kemisk gödning såsom en produkt som är löslig i vatten och som har en frätande verkan. Växter,

tat ett par av dem. Även om jag trott mig ganska väl känna Nils Ferlins lyrik och alltså flera gånger tidigare — om än nu för ganska många år sedan — måste ha läst denna dikt, så kvarstår dock faktum: att den kunnat passera, interpunkteras och renskrivas av mig, utan att jag känt igen den.

En liten tröst i bedrövelsen är kanske att heller ingen annan av bokens läsare — med undantag för recensenten i handikappsamverkan — tycks ha uppmärksammat dubblingen. Dikten intar ju inte någon framträdande plats i samlingen och faller för övrigt förvånansvärt väl in bland Rolfsgårds egna dikter. Alltnog: jag påtar mig helt ansvaret för det förargliga missödet.

Med anledning av det inträffade har förlaget tills vidare stoppat all försäljning av boken, till dess ett separatträck med påpekande av och förklaring till felaktigheten hunnit tryckas och bifogas de återstående exemplaren av upplagan. *Detta hinner dock inte bli färdigt förrän tidigast i slutet av september.* De som tidigare köpt boken erhåller givetvis efter hänvändelse till Litteraturförlaget gratis och portofritt ett exemplar av tilläggstrycket.

Henrik Nilsson

Din bara din...

Din
bara din
då höstens dimmor smyga.
Din, står det skrivet
i nysnön's vinterskrud.
Din, bara din
när sommarsvalor flyga.
Din — lyder vårens
underbara bud.

Din
bara din
då lyckan fyller korgen.
Din, bara din
när nuets timmar flyr.
Din, bara din
igenom bittra sorgen.
Din — bara din
då evigheten gryr.

Bertil Rolfsgård
(Ur diktsamlingen
BOKSLUT)

som drivas i en sådan miljö, i artificiell näring, utvecklar en sjuklig cellvävnad på grund av alltför riklig näring och är på förhand mottaglig för sjukdom. Människor och djur som matas på sådan vegetation, kommer inte att förmå kvarhålla och bära upp den hälsa, som de ha rätt att vänta sig.

Vad kemisten betr. är jorden för honom utan liv. För biologen är jorden tvärtom levande. Det är detta liv som mikroskopet avslöjar. I varje fingerborg jord finns det miljoner mikroskopiska levande varelser, som arbetar. Dessa legioner gör jordbrukaren tjänster minst lika viktiga som djuren i ladugården. Utan deras närvaro och deras arbete i jorden kan inte jordbrukaren hoppas på en frisk besättning.

Dr Müller sade, att då han förberedde sin doktorsavhandling hade han då han i bergen bearbetade en klippa med en hacka observerat att klippan ej visat en gråfärgning utan i stället en grönfärgning. Då ett prov av detta urämne iaktogs under mikroskop, visade det sig vara fullt av liv: virus, alger, encelliga varelser. Dr Müller fortsatte: Alger kan tränga ned på ett djup av 5 till 6 cm i en kal klippa. De banar väg genom att avsöndra vissa organiska syror, som upplöser klippblocket. Samma sak händer i jorden. Mineralier lösas av jordens levande organismer. Enda problemet lantbrukaren har är att finna en väg att kvarhålla denna levande mikroskopiska flora i jorden i erforderlig kvantitet och kvalitet.

För detta ändamål undersökes jorden i Dr Ruschs' mikrobiologiska laboratorier. I Schweiz tar ett trettiotal jordbrukskonsulenter prov på jorden från fälten och jordbrukarna får samtidigt besvara planenligt uppställda frågor. Dessa prov sändas till laboratoriet jämte konsulentens rapport.

Då resultatet återsändes uppgöres en balansplan över goda och dåliga karaktärdrag i jorden. Det är först då möjligt att lämna jordbrukaren väsentliga råd, hur han skall behandla jorden, för att erhålla en god skörd av kvalitetsprodukter även under övergången det första året. BIOLOGISK KULTUR är grundad på vetenskaplig undersökning, minst lika exakt, som kemisk gödning är baserad på. Vår organiska kooperation i Schweiz står under kontroll av Förbunds Departementet för Hälsovård och Schweiz Fruktdlares Förening. Alla produkter säljs med en etikett, skyddad av myndigheterna i Schweiz som kvalitetsindikering. Under ett år har kooperationen kunnat leverera 90 järnvägsvagnar morötter, 45 vagnar potatis och hundratals med vete — allt i överensstämmelse med reglerna för biologiskt jordbruk.

I biologiskt jordbruk tillämpas ej längre djupplöjning, ingen grävning. Topplagret bearbetas till ett djup av högst 6—7 cm för luftcirkulering. Varför denna regel? Detta för att jordens levande organismer är ordnade i skikt i överensstämmelse med deras funktion och det är väsentligt att bevara den naturliga ordningen av dessa skikt för att behålla och underhålla det biologiska livet.

Om vi undersöker jorden i en bokskog kommer vi att finna från toppen till botten-skiktet:

Först ett lager av torkade löv och därefter följande tre skikt: *1:a lagret:* Ett lager av multnade löv *innehål-*

lande förruttelsebakterin (10—12 % i god biologisk jord). Detta lager är alltid fuktigt. Med undantag av förruttelsebakterien finner vi aldrig någonting levande — varken maskar eller rottecken. Spillrorna genomgår här förruttelse. Om plantor vattnas med vatten från detta skikt dödas dessa genom förgiftning.

2:a lagret: Jordsvampar, jästsvampar som förökar sig genom knoppning (20—30 % i god biologisk jord). Dessa är naturens allätare. De upplöser cellmembranen, upplöser proteinen, upplöser bladen och bereder på så vis födan för microfloran i det underliggande skiktet.

3:e skiktet: Detta innehåller bakterier av många olika slag (50—60 % i en god biologisk jord). De hopsamlar och bereder allting för att senare förse växtrötterna med järn, fosfor, kväve etc.

Hemligheten i organisk-biologisk odling ligger huvudsakligen i närvaron av dessa micro-organismer i jorden. Bördigheten beror på deras kvalitet och kvantitet. Jorden förnyar sig från topplagret ned mot bottenlagret. Vid plöjning och grävning förstöres microfloras samlevnad, denna samlevnad som är nödvändig för jorden. Livet dödas och då kommer det att bli oundvikligt att använda kemisk gödning för att få en gröda eftersom microfloran ej fungerar.

På samma sätt blir det om vi gräver ned ladugårdsgödsel under toppskiktet. Gödselns bakterier som ombesörjer nedbrytningen blandas med tredje lagrets bakterier — de hälsosamma bakterierna — och förintar dem och därigenom förstöres livet i jorden. Därav följer att vi måste sprida ut gödseln i ett tunt lager på jorden — att föredraga på vintern och på frusen mark. Förruttelsebakterierna i topplagret går då till arbete och gödseln assimileras på mycket kort tid. Gödsel, som lagras upp en längre tid i stackar kommer att bli värdelös, därför att den blir invaderad av förruttelsebakterier. Ladugårdsgödsel och urin måste genomgå en luftjäsning (aerobic fermentation) t. ex. genom att man med en motor blåser in luft en gång i veckan i en behållare för den flytande gödseln. Stenmjöl måste tillsättas. Den flytande gödseln uttunnas tio gånger med vatten innan den sprides på fälten (endast i torrt väder).

I biologisk odling praktiserar vi framför allt gröngödsling. Vi sår foderväxter, luzern, klöver, esparsett etc. under hösten för att hålla marken täckt under vintern t. ex. mellan olika sädesgrödor. De små rotknöarna fylls med en bakterie. Denna bakterie fixerar luftens kväve och berikar jorden med kväve. På våren arbetas detta gröna material in i topplagret och ligger orört 2—3 veckor före sådd. Aerobic fermentation (luftjäsning) vidtar därefter.

Under våren luckras vi jorden (två eller tre tum djupt) krattar och sår. Vi breder ut gräsklippen från gräsmattan i ett tunt lager på de besädda bäddarna. Jorden i dessa får aldrig utsättas för solen, då i så fall jordbakterierna dödas. Vi samlar upp det unga ogräset och breder ut det — samma under hösten. Jorden kan luckras upp till samma djup, men det är onödigt. Vi skär av stamarna och plantornas vissnade löv i små

bitar och breder ut dem på jorden. Under sommaren kan detta tillåtas jäsa lätt i mindre högar. Större högar sprider lukt. Enligt en mycket gammal metod breder vi ut gräs under fruktträden var tredje eller fjärde vecka. På så sätt kommer fruktträden att vara friska och bära vacker frukt.

I Schweiz kan vi förvandla ett fält som förut har kemiskt gödslats till ett biologiskt fält på 2 eller 3 år, om jordbrukaren är intelligent och samvetsgrann. Denna metod fordrar en villighet att reflektera och kan endast praktiseras av en elit som har en god moral och som är medveten om, att de som äter deras produkter litat på dem.

Det är nu fastslaget att den biologiska odlingen har betydliga fördelar över den kemiska kulturen. Många års erfarenhet i Schweiz och andra länder har demonstrerat det.

1. Avkastningen är större.
2. Kostnaderna är lägre: Jordbrukaren blir oberoende av den kemiska industrien.

- a) Det finns inte något behov av kemisk gödsel. Under årens lopp kan en mindre mängd basisk slagg eller pottaska tillsättas för att etablera en balanserad koncentration av vätejoner — pH.

pH indikerar jordens alkaliska eller sura tillstånd. Det måste vara mellan 6,7—7,0. Om jorden är levande sker utjämningen automatiskt. De första två åren kan gödsling tillföras i form av benmjöl och hornmjöl. Användandet av malen sten (granit, basalt, gypsum, dolomit) är obligatoskt. Det innehåller 42—46 % silikat, utmärkt för att hålla en besättning djur fri från tuberkulos.

pH spelar en identisk roll i vår kropp. Om surhetsgraden är alltför hög stannar urinsyran kvar i våra vävnader och leder. Resultatet blir gikt, reumatism, arthrit o. s. v. Dessa sjukdomar är icke orsakade av drag eller fukt, utan av störd balans av kroppens vätejoner.

- b) Jordbrukaren har ej behov av gifter för att bekämpa parasiterna. En frisk växt lockar dem ej — miljön är ej lämplig för parasiterna.

- c) Det är mindre arbete. Det är en viktig faktor i dagens läge, då det råder arbetskraftsbrist överallt.

3. Biologisk odling tillhandahåller en gröda av överlägsen kvalitet, av högre näringsvärde och med möjlighet att förbättra folkhälsan.

Den organisk-biologiska odlingen skapar vävnader med överlägsen kvalitet med oskadade celler. Vad åsyftar vi med detta? Cellen är sammansatt av nucleus (kärnan) med protoplasman och en cellformig membran. Den store fysikern och Nobel-pristagaren — Schroedlinger — upptäckte att nucleus bildar ett nätverk i centrum av cellen. I nucleus (observerad genom en förstoring av 3.000) visar sig den levande organiska strukturen — kromosomerna. Dessa är bärare av ärftlighetsegenskaperna — därför deras utomordentliga betydelse.

Alltsedan Nondel upptäckte ärfthlighetslagarna har det ansetts att om en gång substansen som innehåller ärfthlighetsfaktorerna har blivit förstörd, kan den inte förnyas. En hård lag enligt vilken skador förorsakade en generation av sådana gifter som alkohol, nikotin, morfin, opium, könssjukdomar, — till vilket kan tilläggas vår förgiftade föda — icke kunna repareras. Nyligen har upptäckts i protoplasman (förstorad 3.000 ggr), andra organiska strukturer — benämnda microsomer — som är bärare av livet. De dör aldrig. Efter cellens död upplöses cellmembranen men microsomerna dör icke. Om t. ex. en mask upplöses i jorden passerar microsomerna in i jorden, där de absorberas av växtens rötter. Sålunda passerar livet in i växten. Med växten passerar microplasman som föda in i människans eller djurens kropp och återböras efter döden av dess bärare till jorden. Detta är levande livets kretslopp i naturen. Eftersom gifter påverka kromosomerna, kan detta kretslopp av levande substanser allvarligt störas av kemisk gödsel, besprutning etc.

Dr Müller och hans partner Dr Rusch hade en intuition om, att microsomerna kunna passera in i kromosomerna och ut igen. Dessvärre ägde de icke medel att testa denna hypotes. Två amerikanska forskare — Lederbergh och Stanley — har vetenskapligt bevisat detta och vunnit Nobel-priset för detta arbete. De har bevisat att bärare av livet icke endast genomtränger cellerna utan i lika hög grad kromosomerna. De har vidare gjort det självklart att då denna vitala substans är av god kvalitet, kan den förbättra kromosomernas kvalitet.

Denna upptäckt bildar en revolution i biologien. Underförstått betyder detta att Nendels lag icke längre är absolut giltig utan endast under vissa villkor. Ärfthlighetssubstansen, som har blivit försvagad eller även förstörd är i stånd att förnyas. Detta bevisar vikten av människans föda. Det ökar kvinnans ansvar i denna sak i förhållande till familjen och kommande generationer.

De biologiska produkterna såsom frukt, vegetabilier, sädesslag odlade utan kemisk gödsling och andra kemiska hjälpmedel utgör en reservoar av hälsa, och är betydligt mycket bättre än de produkter som odlats artificiellt. Detta kan snart nog bevisas genom att låta djuren välja mellan dem.

Motsvarigheten till tolv vagnar seleri biologiskt odlade, lagras årligen i kooperativens lokaler. Under månaden januari har dessa åsamkats en vikt förlust på 3 till 4 % emedan de har friska vävnader, vilka inte är överkänsliga. Kemiskt odlad seleri har en vikt förlust intill 20 och 25 %. Betrötter, kokta vid en vikt av 145 kg, vägde 155 till 118 kg efter kokning, medan kemiskt odlade visade en vikt av ej mer än 105 till 108 kg.

Inte endast lagringen är bättre utan också den fysiska konsistensen. Därför är det mycket viktigt att dessa produkter ej skadas genom värdslös behandling.

Aktionen i humus är fundamentalt olika den i kemisk gödsel. Endast

Viktor Vallberg

Om jag vore miljonär

En vän frågade mig: Om du finge hundratusen på en obligation, vad skulle du då använda den till?

— Varför just hundratusen, då högsta vinsten är tvåhundratusen! Men vare sig hundra eller tvåhundratusen kronor, så kunde jag inte utträtta just mycket med dem. Men hade jag t. ex. 5 milljoner, då vet jag en del jag skulle försöka utträtta.

— Nå, vad då?

— Jo, jag skulle bli välgörare.

— Ja, tänk, det skulle jag också bli. Jag skulle instifta en fond för fattiga skolbarns beklädnad, andra för bespising och för gamla, ensamma personer och frisängar på lasarett och utdelning av gåvor till jul och jag vet inte allt.

— Jag skulle anlägga en jordbrukskoloni och en fabrik på något område, där Sverige blivit efter.

— Och det kallar du för att bli välgörare!

— Jag vet nog, att somliga skulle kalla det för att bli "blodsugare" eller åtminstone "utsugare", men den som skapar arbete och inte själv ockrar på arbetarna, han är en *välgörare*, och det i högre grad än då staten blir nödhjälpsarbetsgivare.

— Men det är väl skillnad på arbetsköpare och staten!

— Ja, det är den skillnaden, att staten är en stortrust, den är opersonlig, den kan göra nästan vad den vill, den är själv som en maskin och människorna blir inför den som delar av maskinen, opersonliga. Men om jag själv hade mitt arbetsföretag, då visste arbetarna, att de hade med en människa att göra, och att de själva vore människor, personer.

— Nå, hur skulle du ordna det?

— Min jordbrukskoloni skulle på visst sätt bli en industrikoloni och min fabrik skulle på visst sätt bli en jordbruks- och hantverkskoloni.

— Du skulle kanske ta sovjetunionens arbetsförhållanden till förebild?

— Precis motsatsen, kära du.

— Ja, men, hur skulle du då ordna det?

— Jo, jag skulle låta arbetslösa få börja med att uppodla jord och bygga bostäder.

— Men då miste du ju pengarna.

— Det var ju meningen, att jag så små-

ningom skulle lämna större delen av dem ifrån mig till andra, men så att pengarna skulle förränta sig för dem som finge dem. De skulle få pengarna, så att de sen kunde leva på räntan, men för att få räntan så måste de arbeta sig till den. Jag skulle försöka visa den opersonliga staten, hur man skall ordna arbetslöshetshjälp.

— Men staten har ju anlagt kolonat. Det har inte gått bra. Och du tror, att du skulle kunna göra det bättre?

— Jo, så förmäten är jag. Staten handlar som byråkrat, den handlar som förmyndare. Den vågar inte tro på människorna, den tror inte, att de kan stå på egna ben. Den förstår inte människornas mångsidighet. Men om också inte staten tror på människorna, så tror människorna desto mer på staten. Ty den lovar runt. Och sen tror människorna, att bara de har med staten att göra, så kan de lägga armarna i kors och vänta, att stekta sparvar skall flyga i munnen på dem.

— Men jag tycker att nu håller du också på att ge stora löften.

— Jag skulle inte ge några löften alls. Jag skulle bara säga: Här får ni till skänks en påbörjad del i en arbetskoloni, men gåvan blir inte er egendom, förrän ni visat att ni kan förvalta den... När ni arbetat vidare så och så mycket enligt det kontrakt ni får, så får ni t. o. m. trygga *äganderätt*. Det har inte våra bönder.

— Trygga *äganderätt*! Det låter det. Jag tänker snarast, som det heter i "Dödens ängel":

En egen egendom I ej ägen,
fast öppet fastebrev lytt på den.

— Det må nu gälla om både bönders och bolags egendom och på visst sätt om allt, men jag skulle införa en ny *äganderätt* — jordegendomen skulle inte få intecknas. Om våra bönder haft en sådan *äganderätt*, skulle de ha seglat sin egen skuta och hissat sitt eget bramsegel. *Från svårigheter till oberoende måste människan gå*. Nu viker hon undan för svårigheterna och ger sig in i beroende, blir s. k. *gävtäl*. Det svåra kommer desto mer efteråt.

— Men din koloni skulle ju bli ett slags industriföretag!

— Ja, ett slags frivillig Kooperation. Om jag antar, att jag skulle anlägga min koloni i Jämtland eller Södra Lappmarkerna, så skulle jag ordna det så, att kolonatet skulle slå sig på specialodling av potatis. D.v.s. kolonisterna skulle först få lära sig, hur de skall odla potatis. Sen skulle de skicka ner, hela järnvägsbågar till södra Sverige. Då skulle potatisodlarna i södra Sverige snart få se, att de fått en konkurrent, som de hade svårt att tävla med, åtminstone med den odling, som de nu har. Om vintern verkstadsarbete m. m.

— Men jämtlänningarna har ju begärt nedsatt frakttaxa på järnvägen för att kun-

humus kan hindra en nedsättning av jordens bördighet. Då en gröda foderplantor forcerades med kemiska medel, befanns den vid torrt tillstånd innehålla 7 % pottaska, då optimum är omkring 2 %. Konsekvensen är sjukdomar, som kronisk diaré, sterilitet, svag benbyggnad, dålig tillväxt, bruxellosis.

Det fatala felet de senaste årtiondena har varit att tala om kemiska medel, som direkt skulle förse växten med föda.

O. A.

na ekonomiskt stå sig i konkurrensen, och jag tänker nog att det kommer att gå dåligt ändå för den karga norden att stå sig mot södern.

— Åh, du vet inte, vad "den karga norden" kan frambringa. Vissa trakter av Jämtland och Södra Lappmarkerna kan åstadkomma dubbla och tredubbla skördar av potatis mot södra Sverige. De kan bli hela världens finaste potatisdistrikt. Ända till 30 gånger utsädet, det har jag själv prövat. Det är också uppvisat av professor Mörner vid Jämtlands försöksanstalt. Och därtill en alldeles överlägsen kvalitet mot de potatissvampar, som odlas på konstgödslad lerjord i södra Sverige. Sörlänningarna finge använda sin potatis till brännvinsbränning eller också alldeles lägga om sin ordling för att frambringa potatis, som vore mera lämplig till människoföda än till brännvin och svinföda.

— Ja, jag förstår. Att kunna frambringa en god kvalitetsvara och att själv, personligen få lägga ner sitt arbete därpå och att få lön efter arbetets kvalitet, det måste öka både arbetsintensitet och arbetsglädje. Och när en hel koloni fått ett gemensamt mål och gemensamt intresse så blir det inbördes glädje och företagsamhet. Det blir Kooperation utan att döda personen, då blir det som ett industriföretag utan att ha industriföretagets vanliga svårigheter och operonliga verkningar. Du kan ha rätt.

— Med det målet i sikte skulle jag också försöka orda min fabrik. Den skulle inte förläggas till en storstad eller ett koncentrerat industridistrikt. Den skulle återföra människor till naturen. Det skulle bli en förening av industrikoloni och trädgårds- och hantverkskoloni. Inte för tätt skulle jag strö ut arbetarnas egna hem. Verkliga egna hem bleve de inte med detsamma. De finge så småningom förvärva dem för billigt pris.

— Åh, varför bara småstugor och egna hem, bygg slott med detsamma, det är ju ändå bara luftslott du bygger, då är det bäst att skära till hur stort som helst. Jag kunde väl få ett slott jag också i ditt paradis. Sätt sen dit idealmänniskor också, så blir det allt härligt och ganska gott.

— Nej, jag skall inte skära till något som står utom möjligheterna för en miljonär, som jag just nu för tillfället är. Vi ordnar våra arbetarstugor. Trädgård och jord ska det vara runt omkring varenda stuga.

— Men om du förlägger fabriken liksom kolonaten till Norrland, hur går det då med trädgårdsbruket?

— Åh, det går utmärkt. Ända upp till Umeå växer äpplen i kustsocknarna. De hälsosamma svarta vinbären liksom jordgubbar och hallon går långt upp i landet. Men om jag också förlade fabriken ända upp mot fjälltrakterna, så ginge många matnyttiga växter t. o. m. bättre än i södra Sverige. Allt som kan mogna blir bättre ju längre norrut och ju längre mot fjällen. Sådan vitkål och blomkål och såna rotfrukter, som alstras där, har du aldrig ens smakat.

— Men det där är väl bara prat. Man hör ju, hur de norrländska barnen är undernärda.

— Det är just därför man måste lära folk att odla och använda det som saknas i näring. Hur kan det bli annat än stackare, som växer upp vid finsiktat mjöl, bl. a. Det gjorde inte de norrländska barnen i gamla tider. Men giv dem grovt mjöl, rotfrukter och bär

samt mjölk av ordentligt uppfödda kor, så blir det nog bra. Vid min fabrik skulle jag lära folk sådant. Det skulle betyda mer än sociala plåster.

— Men jag har hört, att de inte vill ha varken det där eller äpplena.

— Det beror bara på ovanan. Men den som fått smak på de saftiga svenska äpplena från egna träd, den förlorar snart tycket för de amerikanska sågspåsåpplena. Och den som börjar som barn med den egna trädgårdens alster, den byter inte ut dem mot fabrikenas konserver. Du förstår, det här är också i hög grad en ekonomisk fråga. Industrierbetarnas hustrur har ofta ingen uppfostran för husets ekonomi. Här skulle således arbetsglädje, ekonomi och hygien förenas. Det som jag nu sagt betyder mycket mer, än vad folk tror.

— Det var då åtminstone inte några revolutionerande idéer.

— Jo, jo men, revolution både i levnadsätt och tänkesätt. Och det stannar inte med det. Mina arbetare skulle bli delägare i arbetsföretaget. Och så skulle det, så vitt möjligt är, bli bara sex timmars arbetsdag.

— Åh, det vet du väl, att det inte gått med sådana försök. Och sex timmars arbetsdag vill inte arbetarna själva ha.

— Vid mycket stora arbetsföretag går det inte än, men vid mindre och medelstora går det. Felet är bara, att man försökt så litet. Men de försök, som gjorts har inte alls varit så dåliga, som det påstås, fastän de varit dåligt ordnade och naturligtvis inte hört till de gynnsamma. Vad sextimmarsdagen beträffar, skulle jag lära arbetarna tänka och räkna.

— Tror du inte, att de kan det förut?

— Nej, de är ofria, men om de ginge till detta kooperativa företag, så bleve de fria. Då skulle de förstå, att det inte är någon idé att arbeta 8 timmar och få betala kanske en timmas arbetsförtjänst till arbetslösa, dels genom egen beskattning, dels genom beskattning på arbetsföretaget. Men det är inte meningen, att de skulle arbeta bara 6 timmar. Det skulle vara annat arbete 2—4 timmar om dagen.

— Hur skulle det gå till?

— Jo, fabriken skulle kombineras med verkstäder, hantverk och trädgårdsbruk m. m. Då vore riskerna för arbetslöshet också mycket mindre. Och hur mycket större skulle inte arbetsintresset bli, om det vore ombyte av arbete. Jag har bara gett dig ett utkast.

— Av dina utkast tycks mig, att du snarast är syndikalist.

— Namnet gör detsamma. Men om nu syndikalismen har någon riktig idé. Tror du, att statssocialismen har bättre idé. Åt endera hållet går det ändå till slut, om det också på båda hållen har sin gräns. Om båda har något som är rätt, så bör båda få sin rätt.

— Du vet väl, att arbetarna själva går åt det socialistiska och kommunistiska hållet.

— Det är inte sagt, att de alltid kommer att gå i samma hjulspår. För tillfället är de i stort sett avvanda från självständigt tänkande. Jag skulle genom min koloni och min fabrik ge dem åskådningsundervisning för tänkande, vilket den nuvarande undervisningen inte alltid ger. När arbetarna betrakta "kapitalismen" som sin bittraste fiende, så har de både rätt och fel. De känner, att inför denna makt förlorar de sig själva. Men de har inget begrepp om kapitalismens väsen. Det är tvåfaldigt. Å ena sidan den gren, som

vi alla som lever bygger och bor på. Men den grenen är en oformlig jätte, en Gluff-Gluff, som växer allt mer. Om de förstode saken, skulle de göra som den sluga pojken, som lurade jätten att dränka sig i sjön; men nu går de i stället mitt in i jättens gap och blir uppslukade.

— Nej, nu är du snurrig. Det vet du väl, att arbetarna ska avskaffa kapitalet.

— "Avskaffa kapitalet", det är en dumhet. Ty av det reella kapitalet är de själva beroende för sin tillvaro. Men att vilja överföra allt kapitalet på Staten, det är att gå i gapet på Gluff-Gluff. Det är att ge Mammon all makt över arbetet. Nu är hans makt splittrad på många händer, men på ju färre händer, desto farligare är den. Och på en enda hand, tänk ut, vad det betyder! Var tror du, att arbetarna då får för arbetsglädje och arbetsintensitet? Vad blir det av deras personliga frihet och personliga värde! Det blir som Viktor Rydberg skriver i Den nya grottesången, att så länge Grotte var privatkapitalist, så länge gick Grottekvarnen tung och trög som i en barbacksväg en klumpig drög, men sen Grotte och Mammon båda slagit sig ihop till en enda allt behärskande makt i den materialistiska Staten, då först har den människoslukande Grottekvarnen kommit i riktig full fart. Men snart kommer den koncentrerade Mammon att falla av sig själv. De folk, som är mest bundna av den nutida rikedomen, som bara är en fiktion, ett pappershus, det må nu vara vilka folk som helst, kommer snart att vara de mest utarmade. Och där staten representerar rikedom, där kommer hus att falla över hus. Tron på staten är en av nutidens farligaste villfarelser. Man måste tro på varann, på sig själv och på Gud. Syndikalisterna har rätt, då de fruktar för staten. Jag har också funnit, att de syndikalistiska arbetarna är de, som kan tänka mest självständigt.

— Nå, så gå till syndikalisterna då och bli agitator för dem!

— Nej, ser du, det är med syndikalisterna som med nasisterna; de lider av själv motsägelse. Annars är dessa båda riktningar med avseende på idéerna ganska mycket släkt. De bär båda en del av framtidens idéer inom sig, men deras ställning i nutiden motsäger idéerna.

— Ha, ha, ha. Syndikaterna och nasister besläktade idéer!

— Jo, jo men, men det ligger en krigsdimma ivägen, som skymmer utsikten — kommer bara en frisk vind och blåser bort denna, så skall det klarna. Syndikalisterna har tagit upp tidens våldstankar och materialism. Och i Tyskland ser det ut, som om nasismen skulle hylla den absoluta staten. Det beror på den fördömda Versaillesfreden och skräcken för den ryska statskommunismen. Tyskland vågar inte tro på Gud utan litar på någon slags övermänniska. Därför har det upprättat en polis- och militärstat. Det måste ske för att mota den inom eget land beväpnade kommunismen. Men våldstaten borde så småningom avkopplas. Tyskarna trodde att N. F-staterna rustade mot dem. Det var felsyn. Tyskland var avrustat och ofarligt. N. F-staterna har rustat mot varandra, ty de känner varandras tankar (de stora staterna nämligen). Och därför kommer den dag, då de stater, som tillhör N. F., måste bekriega varandra. Rätten har sina övernationella lagar. Nasismen inre idé är dock icke den suveräna staten. Dess ställ-

SEKLET

Redaktör och ansvarig utgivare: HARRY BLOM

Redaktion och Expedition:

Luntmakargatan 90 — 113 51 STOCKHOLM

Tel. 08/32 26 60 — 31 04 63

Utkommer med 6 nr 1971

Pren.avgift 13:—

Postgiro: 23 04 40

Bankgiro: 56 — 5472

Strängnäs Tryckeri AB, Strängnäs 1971

Herr
C.O. Holmquist
Svartingsorp, Läckby
381 00 KALMAR

ning till t.ex. jordproblemet visar ju en släktskap med syndikalismen, motsatsen mot den suveräna staten. Ock dess idé går liksom syndikalismens mot den operonliga stor- och statskapitalismen. Bådas inre idé är emellertid en sak och det yttre framträdandet en annan. (Kom ihåg, att detta är skrivet år 1937 — före andra världskrigets utbrott. H. B.)

— Det där är bara fraser, idealisters luft-slott.

— Vist inte. Det är för litet idealism eller rättare andlig syn. Den allmänna krigsdansen gör människorna yra i huvudet. Med våld har aldrig en idé kunnat förverkligas, allra minst den som är god.

— Du är visst en riktig pacifist!

— "Riktig", ja, och därför av helt annan art än den typ, som nyss försökt spela lamm, och vars fårakläder nu är fallna. Att söka vinna något med våld har aldrig lyckats. Det är ju något helt annat att söka försvara sig mot våld.

— Ja, du är en idealist, som svävar i det blå.

— Jag håller mig på verklighetens mark, nämligen historiens, och ingen verklighet är fastare än den. Men ser du, folk plockar sönder historien i småbitar. Historien är evigheten i tiden. Fortid, nutid och framtid är ett enda nu. Och därför gäller orubbligt i historien evighetens lag "saliga äro de saktmodiga, ty de skola besitta jorden". Från det "nu", som nu är, ser du inte saken, men se på det långa loppet, evighetens nu i historien, så skall du se, att det är så. Även den sannaste idé, som söker göra sig gällande genom våld, förstör sig själv. Och ännu värre är sveket och skrymteriet. De får sin förskräckliga bane. Läs historia och lär efter dessa grundsatser och du ska kunna profetera. Allt måste ses med andlig syn. Den ryska filosofen Berdjajef säger, att "den enda andliga makten i nutiden är den kristna kyrkan". Han menar naturligtvis idéellt sett. Arbetarna har förstås gått en felaktig väg, då de stött bort kyrkan och kristendomen.

— Är det inte tvärtom kyrkan som har stött bort?

— Inte i stort sett. Läs både arbetarnas och de kristnas tidningar och litteratur under de sista 40 å 50 åren så får du se.

— Det skulle kanske bli bara "troende" vid din fabrik?

— Verkligt religiösa människor är naturligtvis de mest skötsamma och redbara, men att mena, att man kan samla en exklusiv grupp av sådana strider mot all erfarenhet och människokännedom. Hur ofta finner man inte i sådana grupper en del av de mest

falska och oärliga människor. Vid min fabrik finge de ha vilken tro som helst.

— Men om det bleve gudlöshet, hur ginge det då?

— Då skulle allting gå sönder. Gudlösheten bringar ju allmän förvirring och upplösning. Gudlöshet är gift för folket. Den förnekar, att det finns en mening, en personlig tanke bakom tillvaron, och ändå är världen uppbyggd på absolut fullkomliga och visa lagar.

— Men om det bleve en mängd religiösa partier, då skulle det bli klen med sammanhållningen.

— Det tror jag inte bleve så farligt och hörde väl inte till arbetet. Vad den söndringen för övrigt beträffar, så tror jag, att en högre makt snart kommer att plocka ihop bitarna och kasta dem i historiens smältugn och gjuta om dem till en ny kyrka.

— Ja, det behövs sannerligen en ny kyrkoreformation.

— Men ser du den nya kyrkan blir ingenting annat än den gamla. Det bleve bara den skillnaden, att vad storpåvar och småpåvar, klokhuvuden och dumhuvuden lagt till, det där som är "sinnligt, jordiskt och djävulskt", och som aposteln Jakob kallar för "partisinet", det kommer att smältas bort, och vad de tagit ifrån, det komme att gutas till.

— Men om alla de politiska partierna komme in vid fabriken, då bleve det nog större oro.

— Vad detta partisinne beträffar, så kommer det att gå samma väg som det religiösa, men "domen begynner på Guds hus". För övrigt bör du komma ihåg, att fabriken skulle inte bli min utan "vår", och då komme nog söndringsandan att mattas. Det kunde förstås bli andra söndringsmoment, människan är människa. Men om detta företag lyckades, så skulle arbetarna även på andra håll inse, att om de lagt sina besparingar i sina arbetsföretag i stället för i agitations- och strejkkassor, så hade de nu själva redan varit inflytelserika delägare i företagen och därmed återvunit mycket av sin personlighet och arbetsglädje.

— Ursäkta, att jag ännu en gång stör dig i dina vackra drömmar. Verkligheten är nog något annorlunda än du föreställer dig. I den trakt, där jag bor har ungdomen inga andra intressen än dansbanorna eller baler och basarer på godtemplarhusen eller sporttävlingar för att inte tala om lönnbränning eller då de inte ha något annat, att gå på en religiös teater, där hysteriska kvinnor och virriga män uppträda. Men något egentligt arbetsintresse eller intresse att lära något kan

man just inte tala om. Jag har sett söner till bönder och torpare gå sysslolösa hela veckor utan att röra en spade eller hacka eller plantera en bärbuske eller ett äppelträd. Jag har sett söner och döttrar till fattiga familjer, som gjort av med hela sin arbetsförtjänst på tippning, dansbanor, biografier, bilåkning o.s.v., under det att deras föräldrar, som t.o.m. haft socialhjälp, måst underhålla dem.

— Det var verkligen hemskt, bara det inte är svartmålning och generalisering. Men skulle det verkligen vara på det viset, då kunde jag lika gärna kasta mina miljoner i sjön som att försöka hjälpa människor. Då är det bäst vi sätter oss och väntar på sluttet.

— Det var inte svårt att blåsa omkull dina luftslott. Men jag vill råda dig att skriva i tidningarna om dina spekulationer, kanske du kunde få folk att tänka.

— Tror du att det finns nån tidning, som skulle ta in såna saker. De ser på världen var och en från sin glugg och någon allsyn för svenska folket får ju inte komma ifråga. Hur skulle det annars gå med hela partihärligheten! Folket måste ju hållas nere i tanklöshet och okunnighet. Trots allt så kastar jag inte hoppet på sopbacken. Men när jag ser kallt, hänsynslöst och logiskt på verkligheten, då ser jag så här: Vårt folk kommer för sin uppfostrans skull att genomgå en tid av fattigdom, nöd, revolutionsförsök och kanske krig, och under allt detta blir det ställt under ett hårt slaveri. Sedan vårt folk gått igenom den skolan, så kommer kvarlevan att uppstå till förnuft och frihet. Och då kommer mina s.k. drömmar att gå i fullbordan.

Ovanst. var. infört som ett särskilt kapitel i boken "Intelligensmätningar och tidspejlingar". Den kom ut 1942. En tid stundar då alltfler, särskilt unga människor, vill lämna storstaden och söka sig till ett naturenligt levnadssätt, dem kan den kanske ha något att ge — åtminstone ett uppslag. Och, vem vet, kanske även en del av den landsbefolkning som ämnar överge sina gårdar för att söka sig, som de tror, en tryggare inkomst på annat håll kan ha något att hämta här.

Vallberg var så ihärdig med sin förkunelse att jordbruk kan löna sig även långt uppe i Norrland, att det måste ligga en verklighet därbakom. Det är ju närmast metoderna att odla, som han starkt ville poängtera. Rätt odlat skall det kunna bli goda skördar, och för hälsans bevarande nyttiga produkter som kan komma därifrån.

Red.